

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
ȘCOALA DOCTORALĂ „ISIDOR TODORAN”**

**VINUL ÎN NARAȚIUNILE BIBLICE ȘI
ÎN LITERATURA BIBLICĂ SAPIENȚIALĂ**

- TEZA DE DOCTORAT -

- REZUMAT -

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
Pr. Prof. Univ. Dr. IOAN CHIRILĂ**

**DOCTORAND:
Asnat Klaiman**

**CLUJ-NAPOCA
2024**

Cuprins

COMENZI RAPIDE.....	4
INTRODUCERE	13
1. METODA DE ANALIZĂ ÎN CERCETARE.....	22
1.1. Contribuția cercetării și originalitatea acesteia	22
1.2. Termeni din genurile literare în această cercetare.....	23
1.3. Metoda de cercetare sincronă.....	26
1.3.1. Între metodele sincrone și diacronice	26
1.3.2. Metode sincrone	30
1.3.3. Analogia și alte modalități de comparație	33
1.4. Metoda de analiză în cercetare	44
1.5. Dificultăți de cercetare	48
2. ANALIZA LITERATURII.....	55
2.1. Discuție etimologică.....	55
2.2. Vinul în lumea antică	59
2.3. Dovezi arheologice.....	63
2.4. Dovezi arheologice în Țara lui Israel	65
2.5. Vinul în Vechiul Testament	68
3. VINUL ÎN PARABOLE DIN LITERATURA ÎNȚELEPCIUNII DIDACTICE (CARTEA PROVERBELOR ÎN LUMINA LUI SIRAH)	98
3.1. Contextul literar	98
3.2. Metoda.....	102
3.3. Vinul ca motiv -o analogie între două texte din cartea Proverbelor	104
3.3.1. Proverbe 9:1-18	104
3.3.2. Proverbe 23:19-35	139
3.3.3. Proverbe 31:1-9	158
3.4. O analogie între patru parabole	171
3.4.1. Comportamentul acceptabil al unei persoane în societate atunci când bea vin..	171
3.4.2. Comportamentul dezirabil pentru un lider în consumul de vin.....	181
3.4.3 Femeile și consumul de vin	182

3.5. Rezumat.....	184
4. UN ACORD SEMNAT ÎN VIN (ȘI PÂINE) ÎNTRE INDIVIZI ȘI GRUPURI.....	186
4.1. Avram și Melchisedec, regele din Shalem (Gen 14, 1-24)	187
4.2. Înțelegerea cu gabaoniții (Iosif 9:1-27).....	217
4.3. Întâlnirea dintre David și Abigail (1Sam 25:2-44)	231
4.4. Între regele David și Țiba (2Sam 16:1-4)	248
4.5. Comparație analogică.....	259
4.6. Rezumat.....	275
5. BINECUVÂNTARE SAU TESTAMENTE CU VIN DE BĂUT	277
5.1. Binecuvântare.....	277
5.2. Metoda.....	280
5.3. Isaac îl binecuvântează pe Iacov (Gen 27.18-27)	281
5.4. Binecuvântarea lui Iuda (Gen 49:8-12).....	297
5.5. Comparație cu Testamentul lui Iudeea și cu Cartea Jubileelor	315
5.6. O analogie între voințe și binecuvântări.....	323
5.7. Rezumat.....	329
CONCLUZII.....	330
ANEXE	336
Anexa 1: Diapozitive privind istoria vinului și arheologia	336
Anexa 2: Harta analogiei.....	336
Anexa 3: Sirah (Ben Sira)	338
Apendice 4: 1QapGen Coloana 21-2	340
Anexa 5: Testamentul lui Iuda, al patrulea fiu al lui Lea.....	342
BIBLIOGRAFIE.....	349

Cuvinte cheie: vin, vin de băut, Vechiul Testament, simbol, Înțelepciune, vin în Mesopotamia, mâncare și băutură, sincron, analogie.

În Biblie, consumul de vin era considerat esențial pentru viața socială și culturală în antichitate și în societatea israeliană antică. Era folosit în cadrul sărbătorilor agricole, al meselor de familie, al ceremoniilor rituale, al acordurilor și binecuvântărilor, precum și în viața de zi cu zi. Băutul vinului simboliza abundența, bucuria și harul divin. Cu toate acestea, este important de reținut că Biblia avertizează împotriva consumului excesiv de vin și a beției, care este o sursă de neazuri, de pierdere a cumpătului și a conștiinței. Prin urmare, Biblia ne învață moderația și responsabilitatea în toate, inclusiv în consumul de vin.

Acest studiu a urmărit să dezvăluie diferitele legături și semnificații ale consumului de vin în literatura biblică și în parabolele din literatura sapiențială. Scopul a fost acela de a afirma natura ambiguă a motivului de a bea vin în diferitele surse biblice cu ajutorul surselor extrabiblice. Astfel, studiul a examinat dintr-un punct de vedere diferit și nou motivul consumării vinului sincronizat într-o comparație analogică între unitățile literare în funcție de diferitele genuri.

Vinul, o băutură amețitoare, de obicei alcoolică, preparată din suc de struguri, era foarte răspândită cu mii de ani în urmă în Mesopotamia. Studiile antropologice și arheologice privind vinul în Țara lui Israel datează din secolul 14th. Exploratorii din secolul al XIX-lea au fost impresionați de cultura viței de vie din Țara lui Israel și au comparat-o cu Deut 30:22 și Midrash Sukkot. Mai târziu, Joshua Yelin (19th sec.) a descris în detaliu presele de vin din Ierihon, din Ein-Gedi și dintr-un sit de lângă Nahal Hever. Alte cercetări au fost făcute pe baza epigrafiei și a textelor biblice atunci când au fost dezvăluite descoperirile arheologice din anii 1950. Datorită noilor tehnologii, cercetarea arheologică a vinului s-a dezvoltat și mai mult în ultimii ani. Această cercetare istorică a fost motivată de necesitatea ca viticultorii și vinificatorii să afle mai multe despre strugurii locali pentru a-și dezvolta vinurile, special adaptate la regiune.

Cele mai vechi dovezi arheologice privind vinul în Israel au fost descoperite în epoca bronzului timpuriu (de la jumătatea mileniului 7th până la jumătatea mileniului 4th î.Hr.). Cercetătorii au găsit prese de vin care au funcționat pentru perioade lungi de timp în regiunea Ta'anakh și în nordul Galileii. Dovezi din epoca israelită (1800-500 î.Hr., de la sfârșitul Epocii Bronzului până la Epoca Fierului) au fost găsite în tot Israelul, de exemplu, ca un con care a fost probabil folosit ca strecurătoare pentru a bea direct din vasul de vin, sau o pâlnie într-o tavernă din Tel-Dan. De asemenea, au mai fost găsite cupe de vin, inclusiv cupe împodobite

cu un cap de femeie, cupe de vin de culoare roșie folosite pentru venerarea morților și multe borcane inscripționate cu numele expeditorului, locului sau destinatarului.

Viticulorii canaaniți și israelieni erau considerați specialiști în fabricarea vinului și în comerțul cu vin, motiv pentru care acesta s-a dezvoltat, astfel că Egiptul, Grecia și Roma au importat vin din Israel până în perioada celui de-al doilea templu. Dovezi în acest sens pot fi găsite în toată Mesopotamia, Egipt și Grecia în descoperirile arheologice, epigrafice și în literatura de specialitate. De asemenea, numele multor așezări menționate în Biblie au fost extrase din câmpul semantic al vinului și al viței de vie, ceea ce atestă larga popularitate a vinului și statutul acestuia în rândul populației.

Cuvântul ebraic pentru vin, *yēn*, este frecvent în Biblie. Rădăcina substantivului nu a fost identificată, iar cercetătorii au încercat să îi urmărească originile prin diverse contexte lingvistice. Vița de vie este una dintre cele șapte specii cu care a fost binecuvântată Țara lui Israel (Deut 28:38-40). Fructele sale, strugurii, sunt folosite pentru fabricarea vinului, o băutură alcoolică fermentată. Prima atestare a vinului în Biblie este povestea lui Noe și a fiilor săi (Gen 9:21), care are loc pe Muntele Ararat, în Mesopotamia.

Biblia ne oferă informații parțiale despre procesul de producere a vinului, inclusiv despre cultivarea viilor, recoltarea și presarea strugurilor în presă, depozitarea acestuia în ulcioare și comercializarea lui. Dar Biblia menționează diferite incidente asociate cu cultivarea vinului. După cum am menționat, procesul de fermentare a vinului nu este menționat în mod explicit în Biblie. Prin urmare, savanții încă nu sunt de acord cu privire la componența vinului conform Bibliei și la procesul folosit pentru fermentarea acestuia. Pentru a obține o imagine completă a întregului proces, trebuie să ne bazăm pe studiul Talmudului și pe dovezile epigrafice. Literatura post-biblică descrie procesul mai detaliat, atât în context halachic, cât și haggadic. Metodele de depozitare a vinului sunt menționate doar pe scurt în Biblie. Vechiul Testament menționează diferite vase asociate cu vinul, de la instrumente mari, precum ulcioarele, la altele mai mici. De asemenea, numele producătorului și locația acestuia erau înregistrate în etapa finală a producției de vin. Unitatea de măsură pentru măsurarea vinului e *hin*, care este echivalentă cu 9,33 litri. Vinul era turnat într-un castron sau YAM în ghiocel sau ceașcă din pânle. Biblia menționează diferite tipuri de vinuri, inclusiv vinul care provoacă amorțeala simțurilor. Fiecare vin era evaluat înainte de a fi folosit în funcție de calitatea sa, de sursa strugurilor și de mirosul său. Vinul trebuia diluat în apă, până la o treime din volumul său, în diferitele sale etape de învechire.

Conform Vechiului Testament și literaturii post-biblice, găsim numeroase referiri la utilizarea frecventă a vinului pentru nevoile zilnice. În Israelul antic, vinul de înaltă calitate, în

special cel din Munții Iudeii, era folosit pentru libații în ritualurile religioase. Era folosit în scopuri cotidiene, de la băutură la sărbători, provizii pentru momente de urgență sau provizii pentru constructori, băutură pentru călători și oameni oboseți în timpul călătoriei și chiar băutură pentru elefanți înainte de o bătălie. Băutul vinului în multe povești biblice dezvăluie diverse aspecte ale vieții, cum ar fi interacțiunea politică.

În literatura biblică, vinul este simbolul abundenței și al binecuvântării. Cu toate acestea, vinul simbolizează emoțiile negative, cum ar fi tristețea și jalea, și este asociat cu suferința ca pedeapsă divină. În profeție, vinul este perceput ca un simbol al orbirii morale.

Deși consumul de vin era o practică obișnuită în Orientul Apropiat Antic, și poate tocmai din acest motiv, Biblia, în toate formele sale literare, interzicea consumul excesiv de alcool, iar literatura post-biblică a elaborat și mai mult interdicțiile privind consumul de alcool în lumina obiceiurilor de consum care au devenit predominante în Țara lui Israel și în diaspora evreiască. Deși Literatura sapiențială notează consecințele consumului excesiv de vin, ea încurajează obiceiul de a bea în mod echilibrat.

Explorarea vinului a început în literatura talmudică mai ales în Evul Mediu, cu recomandări din Talmud privind modul de a bea vin. Studiile despre vin în povestirile biblice s-au ocupat în principal de poveștile lui Noe, Lot și Estera. Deși studiile anterioare nu au acordat prea multă atenție temei beției în Biblie, scenele de banchet din Cartea Estera au fost studiate pe larg. Studiile literare post-biblice s-au ocupat parțial de consumul de vin, concentrându-se asupra cărții Iudita, în special în capitolele 12-13. O altă referință la vin este cea istorică, atunci când profeții predică despre consumul de vin. Studiile despre vin în literatura sapiențială ne lărgesc imaginea vinului în Biblie.

În ultimii douăzeci de ani, studiile interdisciplinare au aruncat o lumină asupra societății israelite timpurii din punct de vedere istoric și social. Studiile de cercetare antropologică, de exemplu, se ocupă de societatea israelită antică din punct de vedere socio-istoric și economic. Studiile teologice, de asemenea, au indicat o atitudine complexă față de vin. Majoritatea studiilor creștine tratează vinul ca pe un simbol cultural, făcând distincția între consumul de vin într-un context sacru, ca dar al lui Dumnezeu, și consumul într-un context social secular. Alte studii teologice prezintă o abordare moderată față de alcool. Alte studii despre consumul de vin în Biblie, bazate pe descoperiri arheologice și epigrafice publicate în secolul 20, expun informații ample despre acest subiect, fără a se concentra sistematic pe teme specifice.

Referințele biblice relevă o atitudine complexă față de consumul de vin, implicând aspecte sociale, economice, religioase și medicale și trecând în mod special de la noțiuni

negative la noțiuni pozitive. Aceste noțiuni schimbătoare și relația lor în diferite texte biblice necesită un studiu mai aprofundat.

Studiul se va concentra pe atitudinea complexă a Bibliei față de utilizarea vinului în textele în care apare consumul de vin și va evidenția mesajul social care reiese din acestea. În acest sens, se va face o analogie între texte pentru a reconstitui în mod optim imaginea socială din care a fost extrasă povestea sau parabola. De asemenea, ar trebui făcută o comparație cu texte din Orientul Apropiat Antic și cu texte post-biblice pentru a ilumina complexitatea consumării vinului ca motiv și simbol în literatura și parabolele biblice.

Comparația analogică, așa cum a fost prezentată în capitolul de metodă, este determinată de autorul povestirii și de cititor. Scopul analogiei este paralelismul conceptual pentru a sublinia un interes, pentru a ilumina un text prin intermediul celuilalt sau pentru a rezolva o anumită problemă, cum ar fi o problemă contemporană a autorului, prin modalități explicite, ascunse sau în interpretarea lucrurilor. Cu toate acestea, merită să ne amintim că diferite grupuri religioase și culturale au atitudini diferite față de consumul de vin, de la plăcere și bucurie până la respingerea completă în societatea modernă. Importanța vinului în Biblie și rolul său în societate depinde de interpretarea textului și de valorile culturale și religioase ale indivizilor și comunităților aduse în discuție aici.

Studiul, așa cum am menționat, este un studiu sincron bazat pe o comparație analogică. În **prima etapă**, am ales texte din literatura biblică și din cea sapiențială biblică, care au ca motiv consumul de vin. Alegerea a fost făcută prin examinarea Bibliei și a cărților non-biblice legate de Biblie. În **a doua etapă**, am examinat separat cele două genuri, textele narative și proverbele de sapiențiale. Am catalogat textele pentru a găsi teme comune în funcție de gen și de aceeași utilizare funcțională a motivului băuturii vinului (cum ar fi vinul folosit pentru înșelăciune, crimă și binecuvântare, așa cum este exemplificat în secțiunea privind scopul studiului). Abordarea sincronă bazată pe comparația analogică presupune ca motivul să fi fost folosit în aceeași funcție în cel puțin două povestiri. În **cea de-a treia etapă** analizez separat fiecare text ca o întreagă unitate. Stabilesc limitele unității în funcție de lectura pentru fiecare povestire și proverb, examinând semne și interpretări suplimentare. În consecință, am tratat fiecare interpretare ca pe o lectură sincronă. În **etapa a patra**, m-am aplecat pe povestirile și proverbele din temele create în diviziunea tipologică. Pentru a compara asemănările și diferențele, am căutat semne analogice distincte (lingvistice, programatice, formale și stilistice). În **cea de-a cincea etapă**, am încercat să alcătuiesc o imagine a semnificației consumului de vin în funcție de temele din povestirile și parabolele biblice. Fiecare temă a fost analizată în funcție de semnificația motivului de a bea vin, semnele adecvate pentru fiecare text

fiind ridicate la nivel de semnificație. Eu am adoptat o abordare diferită. În funcție de interacțiunea dintre texte și cititor, am derivat primul text față de al doilea text și am creat un al treilea text. Am analizat noul sens obținut în urma dialogului creat între ele. În cea **de-a șasea etapă**, am căutat puncte tangente în analogie cu textele non-biblice pentru a arunca o lumină diferită în ceea ce privește motivul băuturii vinului, sau unul asemănător operelor biblice. În **ultima etapă**, am dorit să sintetizez semnificația băuturii vinului în Biblie în funcție de gen, teme și texte extrabiblice. Am urmărit să închei prin utilizarea motivului de a bea vin în Biblie și explorarea semnificației sale sociale în societatea israeliană antică.

Abordarea sincronică utilizează contextul cultural al textului, punând accentul pe dialogul dintre cititor și text. În ciuda acestui fapt, este posibil să se depășească dificultățile notabile pe care le invită această abordare de cercetare.

Această cercetare se concentrează asupra a trei genuri: parabola, povestea și binecuvântarea ca testament, cu motive legate de băutul vinului. Aceste tipuri de texte sunt examinate separat de alte surse extrabiblice sau postbiblice. Așa cum am menționat, textele au fost împărțite în teme și am comparat temele care expun semnificația motivului consumului de vin în Biblie.

În primul capitol sunt analizate cinci parabole din Cartea Proverbelor (Prov 9, 20:1, 23:19-21, 25-35, 31:1-9). Capitolul este împărțit în trei subteme importante: consumul de vin în contextul liderului, consumul de vin în viața de zi cu zi și consumul de vin în contextul femeilor. Cartea Proverbelor se referă la simbolul de a bea vin în mod complex. Pe de o parte, ea vede băutul vinului ca fiind similar cu adoptarea înțelepciunii. Pe de altă parte, consumul excesiv de alcool fără măsură are consecințe fatale pentru o persoană: pentru sine-însuși, pentru părinții săi și pentru societatea în care trăiește. De asemenea, poate dăuna tuturor supușilor săi și regatului, dacă este un lider.

Cu toate acestea, în comparație cu Sirah, scrierea este mai coerentă în cartea Proverbelor, dar într-un limbaj mai realist și cu mai puține subînțelesuri. În Sirah, Băutura este permisă și e aducătoare de veselie, dar trebuie, de asemenea, să fie cu măsură. Prin urmare, uneori, consumul de vin este pozitiv, dar și negativ și, de aceea, atitudinea ambivalentă față de consumul de vin în literatura sapiențială din Biblie. De aici, se poate înțelege că cartea Proverbelor este scrisă dintr-o perspectivă educativă pentru tineri, în timp ce Sirah scrie dintr-o perspectivă educativă pentru adulții experimentați. Cartea Proverbelor reflectă o morbiditate socioculturală care s-a intensificat în perioada Sirahului, și cu care se confruntă societatea israelită. În prezentarea ironiei din Scripturi și din cartea Proverbelor față de Sirah, se evidențiază sensul pe care cartea Proverbelor se străduiește să îl aibă - educația pentru obținerea

unor idealuri dezirabile în materie de personalitate și de conducere, care să reflecte o personalitate echilibrată.

Al doilea capitol se referă la patru povești: Avram cu Melchisedec (Gen 14); Gieboniții (Ios 9); Abigail și Nabal (1Sam 25) și Ziba și regele David (2Sam 16:1-40). Acest capitol abordează tema înțelegerii între rivali realizată prin oferirea unui Minhah care include vin cu pâine în narațiunea biblică. Am demonstrat în povestiri utilizarea termenului "pâine și vin" în modul în care a fost exprimat în acordurile cu grupuri rivale. Este adevărat că termenul nu este o combinație obișnuită în Biblie. Cu toate acestea, ambele mărfuri sunt valoroase pentru israeliți din cauza investiției în munca agricolă pentru a le produce și, de asemenea, fiindcă satisfac două nevoi umane: mâncare și băutură. Pentru poporul lui Israel, aceste produse sunt rodul darului lui Dumnezeu pentru om, dar el este, de asemenea, alegerea pentru provocarea de a produce hrană din acest dar, pentru a fi vrednic de creație. Prin urmare, vinul și pâinea erau aduse ca dar unui dușman sau unui adversar, presupunând că intenționau să facă o înțelegere egală cu el. Atunci când pâinea și vinul erau menționate într-o înțelegere cu adversarul, ei aduceau laolaltă și alte alimente. Bonusul în a aduce pâine și vin dușmanului nu înseamnă neapărat o înțelegere. Atunci când apar în ordine inversă, vinul înaintea pâinii și sub formă de mucegai și uscăciune, sau parțial și asimetric în cantitate, ele sunt un simbol al înșelăciunii. Atunci când apar doar "pâinea și vinul", ele se referă la contracte care simbolizează sacrificiul către zei, simbolizează echilibrul și integritatea și implică un acord de pace între grupuri rivale. În concluzie, vinul și pâinea nu sunt doar simboluri pozitive; în anumite situații, ele sunt simboluri negative, iar atunci acordul va fi încălcat sau fals. În cele patru texte, se poate observa o interpretare ambivalentă a motivului de a bea vin, atât pozitivă, cât și negativă.

Cea de-a treia parte a studiului se concentrează pe tema binecuvântărilor legate de consumul de vin din povestea biblică. Acest capitol discută două texte biblice care mențin un subtip de comunicare interpersonală care poate fi văzut ca un subtip de binecuvântare și testament inerent narațiunii biblice. În toate binecuvântările care fac parte din testament, atât din Biblie, cât și din surse extrabiblice (Testamentul lui Iuda și cartea Jubileelor), băutul vinului este în centrul interesului ca motiv pe care se bazează binecuvântarea-testament .

Se poate spune că motivul vinului este folosit în mod ambivalent în toate cele trei surse, poate mai puțin decât în Testamentul lui Iacob către Iuda. Băutul vinului este un simbol pozitiv care implică subzistență și perfecțiune în cultivarea viței de vie, precum și puterea economică și controlul tribului lui Iuda asupra fraților. Cu toate acestea, este, de asemenea, o sursă de provocare a unei probleme care poate apărea la cel care bea, nu numai în ceea ce privește autocontrolul care poate duce la o lipsă de moralitate, dar și la incapacitatea de a stabili o limită

la băutura. Din această cauză, consecințele consumului de vin pot fi dezastruoase pentru un întreg trib. Când vine vorba de chestiuni personale, vinul este folosit pentru a-i înșela pe ceilalți, cu condiția să ai aprobarea divină.

Pe de altă parte, o persoană se poate trezi căsătorită în mod necorespunzător și își poate pierde familia și bunurile. Se pare că mesajul de aici este că, deși tribul lui Iuda a primit un dar de susținere și control asupra poporului, trebuie să fie, de asemenea, atent în acțiunile sale, să dea un exemplu de moralitate și de echilibru între poftă și control, astfel încât guvernul să fie compatibil cu legile lui Dumnezeu și cu legile moralei sociale. Prin urmare, consumul de vin este un simbol al echilibrului și al controlului pentru conducători.

În concluzie, acest studiu a examinat funcțiile literare și sociale complexe pe care le îndeplinește motivul consumării vinului. Prin urmare, pornind de la examinarea diferitelor semnificații ale acesteia în literatura biblică și în literatura biblică sapiențială, m-am referit la diverse aspecte, cum ar fi publicul care participă la consumul de vin, pornind de la familie (Isaac și Iacov), la ospățul din familia extinsă (Proverbe, Sirah și testamentul lui Iuda), până la publicul general (binecuvântarea lui Iuda pentru întregul trib și avertismentele din cartea Proverbe pentru oameni și conducători). În afară de aceasta, consumul de vin este important ca o ofrandă simbolică atunci când se întâlnesc pentru o înțelegere grupuri sau indivizi. Prin urmare, semnificația consumului de vin de la omul de rând la lider, sau prin intermediul unui membru al familiei, sau de la al tribului până la întreaga societate israeliană, prezintă consecințe pozitive și negative. Punctul de vedere depinde de autorul biblic și de mesajele pe care acesta dorește să le transmită cititorului. Cu toate acestea, mesajele sunt citite diferit de către cititor, raportându-se la locul, cultura și timpul în care se află, și în dialogul său cu textul biblic. Chiar și în aceleași texte, Biblia se referă la consumul de vin cu o atitudine ambivalentă.

Este demn de remarcat faptul că consecințele consumului de vin în Biblie ne pot învăța despre societatea israeliană biblică și despre efectele acesteia chiar și astăzi. Societatea israeliană antică trăia din cultivarea viței de vie pentru diverse nevoi (cum ar fi cele rituale, medicale și de băut). Prin urmare, abordarea pericolelor naturii și ale omului a necesitat ca scriitorii Bibliei, precum și liderii societății, să se refere la consumul de vin atât în mod explicit, cât și metaforic în contextul comportamentului individului. Prin urmare, cred că este un manifest socio-politic pentru viitorii conducători să mențină moralitatea socială fără nicio legătură cu morala religioasă. Există un mesaj de speranță pentru o viitoare corecție socială prin învățarea autocriticii și a echilibrului. Dacă formulăm un mesaj pentru o persoană de astăzi cu privire la consumul de vin, putem spune că pentru a bea este nevoie de echilibru și de cunoașterea consecințelor. Interzicerea consumului de vin duce la un consum deliberat și la o

reticență în a înțelege. Cu toate acestea, educația pentru un consum echilibrat și înțelegerea consecințelor duce la o conduită echilibrată.

Printre povești, binecuvântări și parabole, se pot găsi diverse legături dincolo de apariția motivului consumării vinului. De exemplu, una dintre cele mai proeminente conexiuni este legătura cu Casa lui David în mod direct și indirect. Astfel, de exemplu, binecuvântarea către Iuda (Gen 49:10), precum și povestea cu Abigail (1Sam 25:30) și Țiba (2Sam 16:3), vorbește direct despre aceasta. În timp ce în povestea lui Avram (Gen 14,18-20) și în povestea gabaoniților (Ios 9,27), în binecuvântarea lui Isaac, din care părți se regăsesc în binecuvântarea lui Iuda (Gen 27,28-29), se face aluzie la războaiele tribale pentru putere, precum și la Templul din Ierusalim, în legătură cu controlul asupra acestuia al tribului lui Iuda în general și al lui David în special. La fel e și cu cartea Proverbelor, care nu menționează casa lui David, dar în care legătura este evidențiată prin relația autorului cărții însuși cu Solomon sau cu urmașii acestuia (Prov 1,1; 10,1; 25,1; 31,1).

În plus, au fost găsite și alte conexiuni în termeni și combinații repetate, cum ar fi *înroșirea ochilor*, care apare de două ori și indică negativitatea consumului de vin. Conjunții precum *sângele strugurilor și vin și carne (sau) pâine* (Gen 14:18, 27:28; 1Sam 25:16; 2Sam 16:1; Prov 9:4, 17, 23:20) indică utilizarea sa în viața de zi cu zi ca aliment necesar la un ospăț sau la o masă, într-un context preponderent pozitiv, și negativ ca un fel de avertisment atunci când vinul nu este asociat cu carnea și pâinea (Gen 27:25, 49:8-12; Ios 9:4-5, 12-13). Prin urmare, apariția expresiilor creează impresia că băutul vinului trebuie să fie echilibrat de mâncare, astfel încât efectul băuturii să nu fie distructiv. La fel stau lucrurile cu rădăcina *štā* (a bea), care este dată sub mai multe forme în practică, în contextul vinului, cum ar fi Gen 27:25; 1Sam 25:36; Prov 9:5, 31:4,5,7. Rădăcina este folosită cu precădere în ceea ce privește consumul de apă și vin la alte evenimente. Deși este o rădăcină de bază, semnificația ei nu este doar o consumație pozitivă și fericită (Sirah 31:39), ci și o una însoțită de un sentiment de precauție. În cazurile în care verbul nu este menționat, ca în cazul lui Avram, al gabaoniților, al lui Abigail sau al lui Ziva, există motive să ne întrebăm dacă vinul este destinat pentru a fi băut efectiv sau pentru a prezenta un simbol de bun venit și de avertizare. În plus, se face aluzie la actul de a bea în expresii precum *se înfurie, se amăgește prin aceasta* (Prov 20:1), *băutorii de vin* (Prov 23:20), *stau mult timp la băut vin, se duc să caute vin amestecat* (Prov 23:30); *nu te uita la vinul roșu, când spumegă în pahar* (Prov 23:31). Este posibil să înțelegem că expresiile comune referitoare la consumul de vin indică o confruntare socială cu fenomenul beției în societatea israeliană antică.

O altă rădăcină care s-a repetat este *ysf* (Prov 9:11; 23:21, 35) în contextul adaosului și al băuturii, dar și în aluzie la capacitatea lui Iosif de a se controla cu băutul în fața lui Iuda și, astfel, și la controlul triburilor asupra poporului (Gen 48-49), precum și în contextul Shilo și Dan. Prin urmare, se poate presupune că scriitorii biblici au consemnat tradiționala luptă pentru putere între tribul lui Efraim și al lui Iuda și au consemnat obiceiurile înaltei societăți care mănâncă și bea în mod regulat la sărbători. Când au relatat însă despre oamenii de rând (ca în Prov 23:19-35, 31:6), i-au descris cu dispreț, ca și cum aceștia nu și-ar putea controla consumul.

O diferență între texte este referirea la consumul de vin în ceea ce privește cantitatea și natura băuturii. În povestirile despre gabaoniți (Ios 9:3-4), Abigail (1Sam 25:18) și Țiba (2Sam 16:1), este indicată cantitatea de vin pe care au adus-o. Cu toate acestea, nu este indicat cât din el s-a băut, în comparație cu abundența de vin care apare în binecuvântarea lui Iuda (Gen 49:10-12). Dar în povestea lui Avram (Gen 14,18), vinul este adus ca un dar de pace, cantitatea nefiind cunoscută, iar în povestea lui Iacob acesta oferă și vin când îl înșeală pe Isaac (Gen 27,25). O posibilă interpretare ar fi că în sine cantitatea de vin nu prezice totul, iar aceasta poate fi deci ceva negativ sau pozitiv. De aici rezultă că Biblia nu trasează o limită pentru consumul excesiv de alcool care duce la intoxicație și pierderea simțurilor, ci mai degrabă marchează o limită pentru consumul de alcool când acesta nu mai are un scop nevinovat. În plus, ea dă un avertisment serios împotriva pierderii judecății. O expresie clară a acestui lucru poate fi văzută la poporul lui Israel care a luat vinul gabaoniților și nu a putut distinge între minciună și adevăr (Iosif 9:14), la fel și Isaac, care a orbit de la băutura pe care i-a dat-o Iacov (Gen 27:25), și tot așa le spune celor care își pierd spiritul (Prov 9:6). Iuda a exprimat asta bine în testamentul său, pentru că vinul i-a orbit judecata la nunta sa și la nunta fiilor săi cu Tamar (T. Jud 14,2-8). Așadar, atitudinea Bibliei față de consumul de vin nu este dihotomică; uneori, chiar în același text, se poate găsi o atitudine ambivalentă.

Prin urmare, semnificația socială care reiese din textele biblice, în analiza literară a motivului băuturii vinului, este aceea că este un simbol în evoluție: într-un singur cerc, se dezvoltă dintr-o poziție de conducere (Gen 14:18; 2Sam 16:1; Prov 31:1-9), care, în timp, a devenit un simbol al tuturor oamenilor din societatea israeliană antică (Ios 9; Prov 23). Într-un alt cerc, este un simbol care se dezvoltă de la individ, personal (precum Iacov, care este binecuvântat în Gen 27:28), la o familie mare precum cea a lui Nabal și Abigail, Ziba și Mefiboșet, la un trib întreg precum Iuda, și de la un lider precum David, la un grup de înțelepți în Proverbe sau o conducere tribală precum în Iosua și la întreaga societate (Prov 23:19-35). Prin urmare, consumul de vin este un motiv care provine nu numai din numeroasele vițe de vie cultivate în țara lui Israel, ci și din recunoașterea sa ca băătură acceptată și, astfel, devine un

simbol național. Mesajul social este un mesaj educativ pentru colectivitatea pe care se bazează Biblia - un avertisment împotriva băuturii fără scop. Consumul de vin necesită considerație, echilibru și moderație. Acesta este modul în care Biblia intenționează să echilibreze pofta de putere, judecata și dreptatea ca parte a legilor morale sociale și divine, iar acest lucru este bine demonstrat în Gen 49:8-12 și Prov 31:1-9, care se corespund reciproc. Un alt mesaj social este acela că băutul vinului indică un statut. Băutul moderat este potrivit pentru triburile cu statut înalt (Gen 49:10-12; 1Sam 25:36), iar băutul până la beție este potrivit pentru cineva care s-a rătăcit și nu poate distinge între bine și rău (Prov 23:19-35, 31:6). Un alt mesaj social se adresează conducerii, care trebuie să dea un exemplu în ceea ce privește băutura (Gen 14:18, 49:11-12; Iosif 9:26; 1Sam 25:18; Prov 31:5-4). Prin urmare, mesajul social și moral pentru individ în legătură cu consumul de vin este o poziție fermă a Bibliei: să bei vin în mod echilibrat când iei decizii importante în viața ta privată și socială.

În concluzie, Biblia se referă în egală măsură la consumul de vin, ceea ce înseamnă că atitudinea sa este ambivalentă chiar și în aceleași texte. De aceea, aici nu există o referință negativă sau pozitivă absolută, ci o trimitere la discreția individului atunci când se bea vin, și nu există nicio interdicție în ea. Aici se ascunde un manifest socio-politic pentru viitorii conducători pentru a menține moralitatea socială fără nicio legătură cu morala religioasă. Există un mesaj de speranță pentru o viitoare corecție socială prin învățarea autocriticii și a echilibrului, după cum spune Prov: "bea din vinul... amestecat... și mergi pe calea înțelegerii" (Prov 9:5-6, tran. NJKV).

Bibliografie

1. Ediții ale Sfintei Scripturi

- Bible Gateway. "Bible Gateway Passage: Sirach 31 - Wycliffe Bible." Bible Gateway, 1993.
<https://www.biblegateway.com/passage/?search=Ben+Sira+31&version=WYC>.
- Elliger, Karl, Wilhelm Rudolph, Donald R Vance, George Athas, and Yael Avrahami. *Biblia Hebraica Stuttgartensia: A Reader's Edition : Hebrew Bible Text : Biblia Hebraica Stuttgartensia*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2014.
- Hachoen, Menahem. 2019. "Bible - Great Readings the 'Keter Aram-Tzova.'" [Www.mgketer.org](http://www.mgketer.org). Bar-Ilan University. 2019. <https://www.mgketer.org/>.
- King James Bible Online. "King James Bible (NKJV)." [Kingjamesbibleonline.org](http://www.kingjamesbibleonline.org), 2018.
<https://www.kingjamesbibleonline.org/>.
- Sefaria Organization. "Sefaria: A Living Library of Jewish Texts Online." www.sefaria.org (HEB), 2022. <https://www.sefaria.org.il>.
- The Katapi. "Katapi New Study Bible: Parallel Old Testament in Greek-English-Hebrew Bible by Book and Chapter Selection." www.katapi.org.uk, 2015.
<http://www.katapi.org.uk/katapiNSBunix/Lxx/LxxHBBByBC.php>.

2. Comentarii biblice

- Abarvanel, Don Isaac Ben-Yehudah. *Commentary on Prophets and Scriptures - Abarvanel*. Jerusalem: Elisha (HEB), 1970. <https://www.hebrewbooks.org/14368>.
- . "Interpretation of Abravanel - Genesis." [Hebrewbooks.org](http://www.hebrewbooks.org) (HEB). Bney Arbael, 1977.
<http://hebrewbooks.org/pdfpager.aspx?req=14387&st=&pgnum=161&hilite=>.
- Ben Shlomo, Eliyahu, Meir Leibush Ben Yechiel Meachal (Malbim), and Rashi. *Proverbs: With the Interpretation of the Gerah, Yonatan, Rashi and Malbim*. Jerusalem: Yefe Nof (HEB), 2005.
- Ben Yosef Nahmiash, Yosef. *Interpretation of Book of Proverbs*. Berlin: Mekitzy Nerdamom, Hebrewbooks (HEB), 1912.
<http://hebrewbooks.org/pdfpager.aspx?req=34552&pgnum=1>.
- Gironi, Yosef. 2015. *Interpretation of Book of Proverbs*. Jerusalem: Rabbi Kock Institute, Ozar Chochma (HEB) .

<https://tablet.otzar.org/he/book/book.php?book=194442&width=0&scroll=0&udid=0&pagenum=1>.

Ibn Ezra, Avraham. 1974. *The Interpretation of Rabbi Avraham Ibn Ezra on the Torah*. Jerusalem: Source of the Treasury of Wisdom (HEB).

Hachoen, Menahem. 2020. "Bible - Great Readings the 'Keter Aram-Tzova with Rashi commentary'" [Www.mgketer.org](http://www.mgketer.org). Bar-Ilan University. 2020. <https://www.mgketer.org/mikra/1/1/1/mg/0>

Rashi. *Book of Genesis with the Commentary of Rashi*. 5th ed. Jerusalem: Chumash Publishing A. Blum (HEB), 1983.

Rashi, and Lisa Fredman. *Rashi's Commentary on the Book of Proverbs*. Jerusalem (HEB): The World Union of Jewish Studies, 2019.

Snunit, Hebrew University. "The Sacred Literature Database." kodesh.snunit.k12.il. Hebrew University, Jerusalem (HEB), 2009. <https://kodesh.snunit.k12.il/b/r/r0.htm>.

Steinsaltz, Adin. *The Steinsaltz Talmud Bavli*. Koren Pub, 2010.

3. Dicționare, Enciclopedii și Concordanțe Biblice

Beinart, Haim. "Yain (Wine)." In *Biblical Encyclopedia*. Kassotto M.D., Tur-Sinai N.H., Yavin S., Mazar B., Suknik A.L. (Eds.), 3: Columns 678-672. Jerusalem: The Bialik Institute (HEB), 1965.

Britannica, T. editors of Encyclopaedia. "Analogy." In *Encyclopaedia Britannica*, April 23, 2013. <https://www.britannica.com/topic/analogy-reason>.

Brown, F., S.R. Driver, and C. Briggs. "Wine." In *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*. Oxford: Clarendon, 1906.

Bullock, A., and A. Stalibaras, eds. In *Fontana Dictionary of Modern Thought*. Tel Aviv: Am Oved (HEB), 1987.

Cassuto, Umberto, Moshe David. "Blessing." In *Biblical Encyclopedia*, 2:354–56. Jerusalem: Bialik Institute (HEB), 1978.

Clines, David J.A., and Society for Old Testament Study. *The Dictionary of Classical Hebrew*. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993.

Devices, Literary, ed. "Analogy." LiteraryDevices.net, 2013. [https://literarydevices.net/analogy/%20\(accessed%20November%202014\)](https://literarydevices.net/analogy/%20(accessed%20November%202014)).

Dommershausen, W., G.J. Botterweck, and H. Ringgren, eds. "שכר." In *Theological*

- Dictionary of the Old Testament 1977, Vol. 15 (TDOT)*, 1–5. Grand Rapids, Michigan: Williams B. Eerdmans, 1990.
- , eds. “תַּיִן.” In *Theological Dictionary of the Old Testament 1977, Vol. 16, (TDOT)*, 514–43. Grand Rapids, Michigan: Williams B. Eerdmans, 1990.
- , eds. “Wine.” In *Theological Dictionary of the Old Testament 1977, Vol. 4, (TDOT)*, 59–64. Grand Rapids, Michigan: Williams B. Eerdmans, 1990.
- Even, Yosef. *The Glossary of the Terms of the Story*. Jerusalem: Akadmon (HEB), 1978.
- Ferber, Michael. “Wine.” In *A Dictionary of Literary Symbols*, 248–49. Cambridge: Cambridge University, 2017.
- Flusser, David. “The Wills of the Sons of Jacob.” In *Biblical Encyclopedia*, 6:689–92. Jerusalem: Bialik Institute (HEB), 1981.
- Ibn Janach, Rabbi Yonah. 1896. “The Book of Roots.” Hebrewbooks.org. Mkize Nirdamim. 1896. <https://hebrewbooks.org/36864>.
- Hebrew Union College Jewish Institute Religion, and Stephen A. Kaufman. 2019. “The Comprehensive Aramaic Lexicon.” Cal.huc.edu. Johns Hopkins University. 2019. <https://cal.huc.edu/index.html>.
- Ibn Shushan, Avraham. 1993. *A Completely New Concordance to the Holy Scriptures*. Jerusalem: Kriat Sefer (HEB).
- Kaddari, Menahem Zevi. “Wine, Liquor, Tirosh.” In *Dictionary of Biblical Hebrew (Alef-Taw) (HEB)*, 424–26; 1091-1092; 1168. Ramat Gan (Israel): Bar-Ilan University, 2006.
- Kimchi (RADAK), Rabbi David. *Hebraeum Biblicum Lexicon*. Edited by Jo H.R. Biesenthal and F. Lebrecht. 1235. Reprint, Berlin: G. Bethge, 1847. <https://www.hebrewbooks.org/pdfpager.aspx?req=44107&st=&pgnum=184>.
- Klein, Ernest. *A Comprehensive Etymological Dictionary of the Hebrew Language for Readers of English*. Jerusalem: Carta, 1987.
- Koehler, Ludwig, Walter Baumgartner (tran. & eds.), and M.E.J. Richardson. “HALOT.” *dictionaries-brillonline-com.eu1.proxy.openathens.net*, 2016. <https://dictionaries-brillonline-com.eu1.proxy.openathens.net/search#dictionary=halothebrew&id=TAV.132>.
- Literary Devices. “Analogy - Examples and Definition of Analogy,” November 2018. <https://literarydevices.net/analogy/>.
- Moloney, Francis J. “Synchronise Interpretation.” In *The Oxford Encyclopedia of Biblical Interpretation*, Ed. Steven L. Mckenzie, 2:345–54. Oxford: Oxford University, 2013.

10.1093/acref:obso/9780199832262.001.0001.

- Preminger, Alex. *Princeton Encyclopedia of Poetry and Poetics*. Princeton; New Jersey: Princeton University Press, 1974.
- Ryken, L., J.C. Wilhoit, and T. Longman III. “Wine; Drunkenness.” In *Dictionary of Biblical Imagery*, 771–76, 3201–3025. Leicester: InterVarsity, 1998.
- Rivlin, A.A. In *Literature Glossary*. Tel Aviv: Hapohalim (HEB), 1990.
- Skolnik, Fred. “Wine.” In *Encyclopedia Judaica*, edited by Michael Berenbaum, Shlomo S. (Yosh) Gafni, and Rachel Gilon, 21:80–81. Farmington Hills, MI., USA: Keter Publishing, Thomson Gale, 2007. <https://ketab3.files.wordpress.com/2014/11/encyclopaedia-judaica-v-21-wel-zy.pdf>.
- The Hebrew Language Academy, ed. “כַּרְךָ Wine.” <https://hebrew-academy.org.il/?s=%D7%91%D7%A8%D7%9B%D7%94#gsc.tab=0&gsc.q=%D7%91%D7%A8%D7%9B%D7%94&gsc.page=1.>, 2020.
- Toy, Crawford Howell, Frederick C. Conybeare, and Kaufmann Kohler. “Testaments of the Twelve Patriarchs.” In *Jewishencyclopedia.com*, Vol 12:113–18. The Kopelman Poundation, 2021. <https://jewishencyclopedia.com/articles/14344-testaments-of-the-twelve-patriarchs>.
- Wallenfels, Ronald, and Jack M. Sasson. “Wine.” In *The Ancient near East: An Encyclopedia for Students*, 4:158–59. New York: Charles Scribner’s Sons, 2000.
- Wasserman, N. “Weisheitsliteratur (Wisdom Literature).” In *Reallexiconder Assyriologie Und Vorderasiatischen Archaologie, Bd. 13*, edited by S. Ecklin and S. Pfaffinger, 51–52. Sonderdruck: De Gruyter, 2011.

4. Resurse iudaice

- Artom, Elia Samuele, trans. *The External Books- the Wills of the Tribes*. Tel Aviv: Yavne (HEB), 1967.
- Avigad, Nahman, and Yigael Yadin. 1956. *A Genesis Apocryphon: A Scroll from the Wilderness of Judaea: Description and Contents of the Scroll, Facsimiles, Transcription, and Translation of 1QapGen Columns II, XIX-XXII*. Jerusalem: Magnes of the Hebrew University of and Heikhal Ha-Sefer.
- Charles, R.H. *The Book of Jubilees*. Createspace Independent Publishing Platform, 2017.
- . *The Testaments of the Twelve Patriarchs*. Oxford, 1908. https://www.sefaria.org.il/The_Testaments_of_the_Twelve_Patriarchs%2C_The_Test

ament_of_Judah_the_Fourth_Son_of_Jacob_and_Leah.1?lang=bi&with=Translations
&lang2=en.

- Charles, Robert Henry, and Joshua Williams. "The Book of Enoch, Section I." www.ccel.org.
Oxford: The Clarendon Press, 1995.
https://www.ccel.org/c/charles/otpseudepig/enoch/ENOCH_1.HTM.
- D'alexandrie Philon, and Susan Daniel-Netaf. *Philon Writings*. Edited by Yehoshua Amir and
Maren Nihoff. 2012. Reprint, Jerusalem: The Biyalik Institute (HEB), 1986.
- De Jonge, Marinus. *The Testaments of the Twelve Patriarchs: A Study of Their Text,
Composition and Origin*. 1953. Reprint, Assen Van Gorcum & Comp NV, 1975.
- Dimant, Devorah, and Donald Parry. *Dead Sea Scrolls Handbook*. Brill, 2014.
<https://doi.org/10.1163/9789004284500>.
- Emerton, J.A., H.W. Hollander, and M. de Jonge. "The Testaments of the Twelve Patriarchs:
A Commentary." *Vetus Testamentum* 37, no. 1 (January 1987): 116.
<https://doi.org/10.2307/1517824>.
- Hollander, Harm W., and M. De Jonge. 1985. *The Testaments of the Twelve Patriarchs: A
Commentary*. Leiden: E.J. Brill.
- Kahana, Avraham, and Yaakov Noah Fitlovitz, eds. *The Book of Enoch*. Vol. Vol 1: External
Books to the Torah (HEB). Tel Aviv: Otzar HaHochma- Mekorot, 1970.
- Kahana, Avraham. *Tribal Wills in Books Exterior*. Vol. 1. Tel Aviv: Mekorot (HEB), 1970.
- Rapaport, Uriel. *Book of 1Maccabees in Introduction, Translation and Interpretation*.
Jerusalem: Yad Ben-Zvi. Kotar (HEB), 2004.
<https://kotar.cet.ac.il/KotarApp/Index/Book.aspx?nBookID=5377491>.
- Schwartz, Daniel. *Book of 2Maccabees in Introduction, Translation and Interpretation*.
Jerusalem: Yad Ben-Zvi. Kotar (HEB), 2004.
<https://kotar.cet.ac.il/KotarApp/Index/Book.aspx?nBookID=5377491>.
- Segal, Moshe Zvi. *The Complete Ben-Sira Book*. 4th ed. Jerusalem: The Biyalik Institute
(HEB), 1997.
- Skehan, Patrick W. *The Wisdom of Ben Sira: A New Translation with Notes*. Edited by
Alexander A. Di Lella. Anchor Bible. Vol. 39. New York: Doubleday, 1987.
- Werman, Canah. *The Book of Jubilees Introduction, Translation and Commentary*. Jerusalem:
Yad Yitzchak Ben-Tzvi (HEB), 2015. [https://kotar-cet-ac-
il.mgs.kaye.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=104999443#2.7998.6.default](https://kotar-cet-ac-il.mgs.kaye.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=104999443#2.7998.6.default).

5. Volume

- Abramsky, Shmuel, ed. *Samuel 1-2. Bible World Series*. Tel Aviv: Davidson-Atty (HEB), 1993.
- Ackroyd, Peter. *Proverbs: A New Approach (Old Testament Library)*. Edited by James Barr, John Bright, and G. Ernest Wright. London: SCM, 1970.
- Ahituv, Shmuel. *Joshua. Mikra Le'israel Series*. Tel-Aviv: Am Oved (HEB), 1995.
- Amit, Yairah. *Book of Judges, the Art of Editing*. Jerusalem: The Biyalik Institute (HEB), 1992.
- Auld, A. Graeme. *I & II Samuel: A Commentary*. Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 2011.
- Bar-Efrat, Shimon. *Samuel 1-2. Mikra Le'israel Series*. Jerusalem: Magness (HEB), 2002.
- Bazaq, Amnon. *Second Samuel- King in Israel*. Vol. 2. Magid, 2013.
- Brueggemann, Walter. *First and Second Samuel*. Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 2012.
- . *Genesis*. 25th ed. Atlanta: John Knox Press, 1982.
- Camp, Claudia, and Andrew Mein, eds. *Proverbs 1-9 as an Introduction to the Book of Proverbs*. Vol. Library of Hebrew Bible/Old Testament Studies 701. London: T & T Clark, 2009.
- Clifford, Richard J. *Proverbs: A Commentary (the Old Testament Library)*. London: Westminster John Knox, 1999.
- Cunchillos Jesús-Luis, Juan-Pablo Vita, and Zamora José-Angel. *The Texts of the Ugaritic Data Bank*. Piscataway, NJ, USA: Gorgias Press, 2003.
- Fox, Michael V. *Proverbs 1-9: A New Translation with Introduction and Commentary*. New York: Doubleday, 2000.
- Fox, Michael V., and Yale University Press. *Proverbs 10 - 31: A New Translation with Introduction and Commentary*. New Haven; London: Yale University Press, 2010.
- Galil, Gershon, and Yair Zakovitch, eds. 1996. *Joshua. Bible World Series*. Tel Aviv: Davidson-Atty (HEB).
- Galil, Geshon, Moshe Grasiel, and Meachel Kochman. 2002. *1Chronicles. Bible World*. Tel-Aviv: Davidson-Eti (HEB).
- Garrett, Duane A. 2003. *Proverbs, Ecclesiastes, Song of Songs*. Nashville, Tenn.: Broadman Press.
- Gesenius, Wilhelm. 1962. *Hantwörterbuch Uber Das Alte Testament*. Berlin: Springer-Verlag.
- Goldingay, John. 2020. *Genesis*. Michigan, USA: Baker Academic.

- Hamilton, Victor P. 1990. *The Book of Genesis: Chapters 1-17*. Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdmans.
- Hendel, Ronald. 2012. "Historical Context." In *The Book of Genesis: Composition, Reception, and Interpretation*, 51–81. Leiden: Brill.
- Hurowitz, Avigdor. 2012a. *Proverbs 1-9. Mikra Le'israel Series*. Tel-Aviv: Am Oved-Magness (HEB).
- . 2012b. *Proverbs 10-31. Mikra Le'israel Series*. Tel-Aviv: Am Oved-Magness (HEB).
- Jobling, David. 1998. *1 Samuel*. Collegeville, Minn.: Liturgical Press.
- Keel, Yehuda, ed. *Book of Genesis I-II, Da'at Mikra*. Jerusalem: Rabbi Kock Institute (HEB), 1997.
- . *The Book of Joshua, Da'at Mikra*. Jerusalem: Rabbi Kock Institute (HEB), 1994.
- . *The Book of Samuel 1-2*. Jerusalem: Rabbi Kock Institute (HEB), 1981.
- Keel, Yehuda, and Mordechai Zer-Kavod. *Book of Proverbs, Da'at Mikra*. Jerusalem: Rabbi Kock Institute (HEB), 1983.
- Kynes, Will. *The Oxford Handbook of Wisdom and the Bible*. New York, Oxford University, 2021.
- Loader, James Alfred. *Proverbs 1-9*. Leuven: Peeters, 2014.
- Longman, Tremper III. *Proverbs*. Grand Rapids, Michigan Baker Academic, a Division of Baker Publishing Group, 2015.
- Miller, James Maxwell, Peter R. Ackroyd, Alfred Robert, Gene M. Tucker, John William Packer, and Cambridge University Press. *The Book of Joshua*. New York: Cambridge University Press, Druk, 2011.
- Miller, John W. *Proverbs*. Scottsdale, Pa.: Herald Press, 2004.
- Nelson, Richard D. *Joshua: A Commentary*. Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1997.
- Shupak, Nili, ed. *Book of Proverbs. Bible World Series*. Tel Aviv: Davidson-Atty (HEB), 1996.
- Soggin, J. Alberto. *Joshua: A Commentary*. London: SCM, 1970.
- Speiser, E. A. *Genesis*. New Haven; London: Yale University Press, 2008.
- Von Rad, Gerhard. *Genesis: A Commentary*. Louisville: Westminster, 2005.
- Waltke, Bruce K. *The Book of Proverbs 1-15*. Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans Pub, 2004.
- . *The Book of Proverbs Chapters 15-31*. Grand Rapids, Michigan USA: Eerdmans Publ, 2005.
- Wenham, Gordon J. *Genesis*. Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 2017.

- Wénin, André. *Studies in the Book of Genesis: Literature, Redaction and History*. Leuven: University Press; Sterling, Va, 2001.
- Westermann, Claus. *Genesis 12-36*. Minneapolis, Minn.: Fortress Press, 1995.
- Whybray, R.N. *The Composition of the Book of Proverbs*. Sheffield, England: Jso Press, 1994.
- Wright III, Benjamin G. "Biblical Interpretation in the Book of Ben Sira." In *A Companion to Biblical Interpretation in Early Judaism*, edited by Matthias Henze, 361–86. Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans, 2012.

6. Studii

- Adar, Zvi. *The Biblical Story*. 2nd ed. Jerusalem: The Department of Education and Culture in the Diaspora of the World Zionist Organization (HEB), 1963.
- Ademiluka, Solomon O. "Proverbs 23:29–35 in the Light of the Role of the Church in Nigeria in Curbing Alcoholism." *Verbum et Ecclesia* 41, no. 1 (November 17, 2020). <https://doi.org/10.4102/ve.v41i1.2060>.
- Aejmelaeus, Anneli. "Function and Interpretation of Khy in Biblical Hebrew." *Journal of Biblical Literature* 105, no. 2 (June 1986): 193. <https://doi.org/10.2307/3260389>.
- Agmon, Esther. "The Vineyard in the Bible as a Reality and a Metaphory Growing Vines in a Metaphorical Vineyard, PhD. Diss., Bar Ilan University, Ramat-Gan (HEB)." 2007.
- Ahituv, Shmuel. *Collection of Hebrew Inscriptions: From the Days of the First Temple to the Days of the Second Temple*. Jerusalem: The Biyalik Institute (HEB), 1992.
- Ahituv, Shmuel, Eitan Klein, and Amir Ganor. "The Jerusalem Papyrus- 'to Jerusalem': A Seventh Century BCE Shipping Certificate' ." *News Surroundings in Archeology in Jerusalem (NSAJR)* 10 (October 2016): 239–51. https://www.academia.edu/29494286/Ahituv_S._Klein_E._and_Ganor_A_2016_The_Jerusalem_Papyrus_To_Jerusalem_A_Seventh_Century_BCE_Shipping_Certificate_NSAJR_10_pp._239-251.
- Ahlström, G. W. "Wine Presses and Cup-Marks of the Jenin-Megiddo Survey." *Bulletin of the American Schools of Oriental Research* 231 (October 1978): 19–49. <https://doi.org/10.2307/1356744>.
- Albright, J.L. "Wine in the Biblical World." PhD diss., Southern Baptist Theological Seminary, Louisville, KY, 1980.
- Albright, W.F. "Abram the Hebrew a New Archaeological Interpretation." *Bulletin of the American Schools of Oriental Research* 163 (October 1961): 36–54. <https://doi.org/10.2307/1355773>.

- Allaby, Robin G. "Two Domestications for Grapes." *Science* 379, no. 6635 (March 3, 2023): 880–81. <https://doi.org/10.1126/science.adg6617>.
- Alter, Robert Bernard. *The Art of Biblical Narrative*. New York: Basic Books, 1983.
- . *The Art of Story in the Bible*. Tel Aviv: Adam (HEB), 1988.
- Altman, Amnon. *Political Treaties of the Ancient Near East*. Jerusalem: Bialik Institute (HEB), 2018.
- Amir, David. *Galilee during the Bronze Age (Canaanite Period)*. Tel Aviv: Beit Ussishkin-Tel Dan (HEB), 1997.
- Amit, Yairah. "Biblical Fiction." In *Biblical Literature Introductions and Studies, Textus, Vol 1.*, edited by Zipora Talshir, 273–86. Jerusalem: Yad Yitzhak Ben-Zvi (HEB), 2011. <https://doi.org/10.1163/2589255x-02301002>.
- . "Graduation as a Rhetorical Device in Biblical Fiction." In *Present to Shmuel - Studies in the Biblical World*, edited by Zipora Talshir, Yona Shamir, and Daniel Sivan, 21–48. Jerusalem- Beer-Sheva (HEB): Mossad Bialik Ben Gurion University of the Negev Book, 2001.
- . *Read Biblical Story*. Tel Aviv: Tel Aviv University - the University Broadcast (HEB), 2000.
- . *Visible and Hidden in the Bible*. Tel Aviv: Yediot Aharonot - Tvonot (HEB), 2013.
- Anani, Patrick Etouhé. "Drinking Wine and Strong Drink before the Lord?" In *Present at a Colloquium in the University of the Southern Caribbean*, 1–17, 2020.
- Anbar, Moshe. *Prophecy, Treaty-Making and Tribes in the Mari Documents. During the Period of the Amorite Kings (from the End of 19th Century B.C.E. Until 1760 B.C.E. Vol. The Biblical Encyclopedia Library 23*. Jerusalem: Bialik Institute, 2007. <https://kotar-cet-ac-il.mgs.kaye.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=99059930#6.1639.6.default>.
- Aristotle. *Logos Virtual Library: Aristotle: Topics*. Translated by W.A. Pickard-Cambridge. www.logoslibrary.org. Accessed January 17, 2022. <https://www.logoslibrary.org/aristotle/topics/117.html>.
- . "Poetics (on the Art of Poetics)." Edited by Mordechai Heck (Translation Ancient Greek). Benyehuda.org, 1938. <https://benyehuda.org/read/20030>.
- Artzi, Pinchas, Moshe Weinfeld, Elisha Kimron, Haim Cohen, Mechael Heltzer, and Itzhak Avishur. *Genesis. Bible World Series*. Edited by Menachem Haran. Tel Aviv: Davidson-Atty (HEB), 1993.
- Auerbach, Erich. *Mimesis*. Jerusalem: The Bialik Institute (HEB), 1957.

- Aulikki, Nahkola. *Double Narratives in the Old Testament: The Foundations of Method in Biblical Criticism*. Berlin; New York: Walter De Gruyter, 2001.
- Avigad, N. "Two Hebrew Inscriptions on Wine-Jars." *Israel Exploration Journal* 22, no. 1 (1972): 1–9.
- Avioz, Michael. "The Reflection of Hazon Natan (2Sam 7) in the Book of Samuel." In *Biblical and Commentary Studies, Friendship Guides and Homage to Moshe Grasiel*, edited by Shmuel Vargon, Yaakov Kogel, Rimon Kasher, and Amos Frisch, 143–66. Ramat-Gan (HEB): Bar-Ilan University, 2009.
- . "Josephus' Rewriting of 1 Samuel 25." *Journal of Jewish Studies* 59, no. 1 (2011): 73–85.
- . "The Ways in Which the Story about David, Nabal and Abigail (1Sam 25) Was Written in 'the Antiquities of the Jews' by Yosef Ben Mattathiu." *Bible Studies and Commentary* 10 (2011): 135–55 (HEB).
- Avishur, Yitzhak. "'The Song of Moses' (Deut. 32) and Ugaritic Literature: Shared Stylistic Patterns and Language." *Lěšonénu: A Journal for the Study of the Hebrew Language and Cognate Subjects* 66, no. 1-2 (2004): 7–29 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/24331279>.
- . "Noah's Drunkenness and the Behavior of His Sons (Genesis 9:18-29)." In *Studies in Biblical Narrative. Style, Structure, and the Ancient Near East Literary Background*, 42–56. Tel-Aviv-Jaffa: Archaeological Center, 1989.
- . "Pairs of Synonymous Words from the Bible That Are Juxtaposed as Adverbs in the Scrolls of the Judean Desert and in the Proverbs of Ben Sira." *Beit Mikra* 20, no. 4 (63) (1975): 511–29 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23503334>.
- . "Pairs of Synonymous Words in the Construct State (and in Appositional Hendiadys) in Biblical Hebrew." *Semitics* 2 (1972): 17–81.
- . "The Pairs of Words in the Bible." In *The Language of the Bible and Its Style in the Light of the Ancient Semitic Languages and Their Literature*. Tel Aviv: Archaeological Center (HEB), 2003.
- Avrahami, Yael. "Foul Grapes: Figurative Smells and the Message of the Song of the Vineyard (Isa 5:1-7)." *Vetus Testamentum* 67, no. 3 (July 3, 2017): 341–56. <https://doi.org/10.1163/15685330-12341285>.
- Ayalon, Etan, Rafael Frankel, and Amos Kloner. "Wine Production in Eretz Israel in Antiquity: Advancement in Research or a Completely New Approach?" *Kathedra* 145 (2003): 15–36 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23409627>.

- Azulay, Ester. "Intertextual Reading as Enabling Meaningful Learning." *LexiKaye* 2 (June 2014): 24–25 (HEB). https://kaye.ac.il/wp-content/uploads/2018/08/Intertextual-Reading_LexiKaye_2-2014.pdf.
- Bacchiocchi, Samuele. *Wine in the Bible: A Biblical Study on the Use of Alcoholic Beverages*. Berrien Springs, Michigan: Biblical Perspectives, 2001.
- Bakhtin, Michael M. *The Dialogic Imagination*. Translated by Caryl Emerson and Michael Holquist. Austin: University of Texas, 1981.
- Bakhtin, Micheal, and trans.: Dina Markon. "The Forms of Time and the Chronotop (Disambiguation) in the Novel: A Treaty on Historical Poetics." *Jerusalem Studies in Hebrew Literature*, 2005, 355–68 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23362067>.
- Bar-Efrat, Shimon. "Some Observations on the Analysis of Structure in Biblical Narrative." *Vetus Testamentum* 30, no. 2 (1980): 154–73. <https://doi.org/10.1163/156853380x00038>.
- Barker, William D. "Wine Production in Ancient Israel and the Meaning of שמרים in the Hebrew Bible." In *Leshon Limmudim: Essays on the Language and Literature of the Hebrew Bible in Honour of A.A. Macintosh*. *Library of Hebrew Bible/Old Testament Studies*, 593, edited by David A. Baer, Robert P.L. Gordon, and A.A. Macintosh, 268–74. London: T&T Clark, 2013.
- Barnett, R.D. "Assurbanipal's Feast." *Eretz-Israel Nahman Avigad* (1985): 1–6.
- Barr, James. "The Synchronic, the Diachronic, and the Historical: Triangular Relationship?" In *Synchronic or Diachronic?: A Debate on Method in Old Testament Exegesis: Papers Read at the Ninth Joint Meeting of Het Oudtestamentisch Werkgezelschap in Nederland En Belgie and the Society for Old Testament Study Held at Kampen, 1994*, edited by Johannes Cornelis De Moor, 1–14. Leiden; New York; Köln: E.J. Brill, 1995.
- Barthes, Roland, and Stephen Heath. *Image, Music, Text*. New York: Hill and Wang, 1977.
- Bassett, Frederick W. "Noah's Nakedness and the Curse of Canaan a Case of Incest?" *Vetus Testamentum* 21, no. 2 (1971): 232–37. <https://doi.org/10.1163/156853371x00074>.
- Bazaq, Amnon. *Parallels Meet Literary Parallels in the Book of Shmuel*. Alon Shvout: Tevunot (HEB), 2006. <https://kotar-cet-ac-il.eu1.proxy.openathens.net/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=99666027#11.9996.6.default>.
- Beal, Timothy K., and Claudia V. Camp. "A Feast Fit for a King: Food and Drink in the Abigail Story." In *The Fate of King David: The Past and Present of a Biblical Icon*, edited by

- M.E. Shields, 38–54. New York: T&T Clark, 2010.
- Begg, Chr. “‘Bread, Wine, and Strong Drink’ in Deut. 29:5a.” *Bijdragen* 41, no. 3 (January 1980): 266–75. <https://doi.org/10.1080/00062278.1980.10596815>.
- Bellia, Giuseppe. “An Historico-Anthropological Reading of the Work of Ben Sira.” In *The Wisdom of Ben Sira: Studies on Tradition, Redaction, and Theology*, edited by Angelo Passaro and Giuseppe Bellia, 49–78. Berlin; New York: Walter De Gruyter, 2008.
- Ben Ayun, Chaya. “When Politics and Loyalty Meet—the Story of David and Mephibosheth.” *Beit Mikra* 57, no. 1 (2012): 5–32 (HEB).
- Ben-Barak, Zafirra. “The Meribael Network and the Method of Granting Land in Israel.” *Beit Mikra* 25/1, no. 80 (HEB) (1979): 48–62. <https://www.jstor.org/stable/23503943>.
- Ben-Porat, Ziva. “Intertextuality.” *Hasafrut* 34, no. 2 (1985): 170–78 (HEB).
- Bergsma, John Sietze, and Scott Walker Hahn. “Noah’s Nakedness and the Curse on Canaan (Genesis 9:20-27).” *Journal of Biblical Literature* 124, no. 1 (April 1, 2005): 25. <https://doi.org/10.2307/30040989>.
- Berlin, Adele. *Poetics and Interpretation of Biblical Narrative*. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 2005.
- Berman, Joshua. “Establishing Narrative Analogy in Biblical Literature: Methodological Considerations.” *Beit Mikra* 53, no. 1 (2008): 31–46 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23510757>.
- Beylin, Zehava. “Old Wine and Bathing Oil (Following the Pottery of Samaria)- Lecture.” *Beit Mikra* 7, no. 1 (1959): 14–21 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23498880>.
- Blau, Joshua. *Phonology and Morphology of Biblical Hebrew: An Introduction*. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 2010.
- Blum, Erhard. “The Jacob Tradition.” In *The Book of Genesis: Composition, Reception, and Interpretation*, 181–211. Leiden: Brill, 2012.
- Bottéro, J. “Boisson, Banquet et Vie Sociale En Mésopotamie.” In *Drinking in Ancient Societies - History and Culture of Drinks in the Ancient Near East: Papers of a Symposium Held in Rome, May 17-19, 1990*, 3–13. Padova: Sargon, 1994.
- Brawer, A.J. “Blessing and Curse Tongues.” *Beit Mikra* 15 (43), no. 4 (n.d.): 449–55 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23502694>.
- Brenner, Athalya. *Colour Terms in the Jewish Bible*. Sheffield: JSOT, 1982.
- Broshi, Magen. “Bread, Wine, Walls and Scrolls.” *Journal for the Study of the Pseudepigrapha Supplement Series* 36 (2001).
- . *On Wine in Ancient Eretz Israel*. Tel Aviv: Haaretz Museum (HEB), 1985.

<http://www.crosswire.org/sword/>.

Brown, John Pairman. "The Mediterranean Vocabulary of the Vine." *Vetus Testamentum* 19, no. 1 (1969): 146–70. <https://doi.org/10.1163/156853369x00419>.

Buber, Martin M. *The Way of the Bible: Studies in Patterns - Style in the Bible*. Jerusalem: Bialik Institute (HEB), 1978.

Butí, S., N. Salvadó, Lope Núria, Emilia Papiol, Elena Heras, and Jan Gunneweg. "Determination of Wine Residues in Qumran Amphora-35." In *Bio- and Material Cultures at Qumran COST Action G 8; Papers from a COST Action G8 Working Group Meeting Held in Jerusalem, Israel on 22 - 23 May 2005*, edited by Jan Gunneweg, C. Greenblatt, and A. Adriaens (el eds.). Stuttgart: Stuttgart Fraunhofer Irb-Verl, 2006.

Butler, James T. *Understanding the Word: Essays in Honor of Bernhard W. Anderson*. Edited by Edgar W. Conrad and Ben C. Ollenburger. Sheffield: JSOT, 1985.

Byargeon, Rick. "The Structure and Significance of Prov 9:7-12." *Journal of the Evangelical Theological Society* 40, no. 3 (September 1997): 367–76. https://www.etsjets.org/files/JETS-PDFs/40/40-3/40-3-pp367-375_JETS.pdf.

Carroll, Robert P. "YHWH's Sour Grapes: Images of Food and Drink in the Prophetic Discourses of the Hebrew Bible." *Semeia* 86 (1999): 113–31.

Cato, Marcus. "Lacus Curtius Cato — de Agricultura." penelope.uchicago.edu, March 7, 2014. http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Cato/De_Agricultura/home.html

Ceil, Chenoy, and Maureen Gallery Kovacs. "Epic of Gilgamesh." *SSRN Electronic Journal*, 2012, p. 45. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2030863>.

Cekiera, Andrzej Paweł. "Interpretation of Scriptural Texts in 11QMelchizedek and Its Theological Implications." *The Biblical Annals* 11, no. 3 (July 16, 2021): 411–39. <https://doi.org/10.31743/biban.12449>.

Chirilá, Ioan, Stelian Pașca-Tușa, and Elena Onetiu. "Reconstitution of Melchizedek's History in Rabbinic and Christian Traditions." *Journal for the Study of Religions and Ideologies* 16, no. 48 (2017): 3–15. <https://jsri.ro/ojs/index.php/jsri/article/view/886>.

Chirilá, Ioan, Stelian Pașca-Tușa, and Elena Onetiu. "Reconstitution of Melchizedek's History in Rabbinic and Christian Tradition." *The Biblical Annals* 11, no. 3 (2017).

Claassens, Juliana. "An Abigail Optic: Reading the Old Testament at the Intersections." <https://www.sun.ac.za/english/Inaugurallectures/Inaugural%20lectures/InauguralLectureProfClaassens.pdf>. Presented at the Inaugural Lecture Delivered, March 10, 2015.

Clines, D.J.A. "Beyond Synchronic/Diachronic." In *Synchronic or Diachronic?: A Debate on*

- Method in Old Testament Exegesis: Papers Read at the Ninth Joint Meeting of Het Oudtestamentisch Werkgezelschap in Nederland En Belgie and the Society for Old Testament Study Held at Kampen, 1994*, edited by Johannes Cornelis De Moor, 52–71. Leiden; New York; Köln: E.J. Brill, 1995.
- Clines, David J.A. “Beyond Synchronic/Diachronic.” *Old Testament Essays*, 1998, 68–87.
- Coats, George W. “Self-Abasement and Insult Formulas.” *Journal of Biblical Literature* 89, no. 1 (March 1970): 14. <https://doi.org/10.2307/3263635>.
- Cochavi-Rainey, Zipora, and Anson F. Rainey. *To the King, My Lord, the Letters of Al-Amarna*. Jerusalem-Ber Sheva: Bialik Institute and Ben Gurion (HEB), 2014.
- Cogan, Mordechai. *Collections of Historical Inscriptions from Assyria and Babylon from the 9th to 6th Centuries B.C.E.* Jerusalem: Bialik Institute (HEB), 2003.
- Cohen, Amotz. “Chartzan (Grape Pip) and Zag (Berry Peel).” *Beit Mikra* 12, no. 1 (1972): 105–8 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23502937>.
- Cohen, Aviezer. “The Story of Noah’s Drunkenness the Source of ‘Hot Myth’?” *Beit Mikra* 47, no. 2 (2002): 152–70 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23508843>.
- Cohen, Dan. “On the Culture of the Grapevine and Wine in Israel and the Peoples in the Ancient World.” *Beit Mikra* 128, no. 1 (1992): 59–69 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23507118>.
- Cohen, Haim. “The Enclitic-Mem in Biblical Hebrew: Its Existence and Initial Discovery.” In *Sefer Moshe: The Moshe Weinfeld Jubilee Volume: Studies in the Bible and the Ancient Near East, Qumran, and Post-Biblical Judaism*, 231–61. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 2004.
- Cohen, Yoram. “The Scribal School at Emar.” *Beit Mikra* 57, no. 1 (2012): 65–85 (HEB).
- Collins, Adela Yarbo. “Narrative, History and Gospel.” *Semeia* 43 (1988).
- Conybeare, Fred. C. “On the Jewish Authorship of the Testaments of the Twelve Patriarchs.” *The Jewish Quarterly Review* 5, no. 3 (April 1893): 375–98. <https://doi.org/10.2307/1450308>.
- Corle, Jeremy. “Searching for Structure and Redaction in Ben Sira. An Investigation of Beginnings and Endings.” In *The Wisdom of Ben Sira Studies on Tradition, Redaction, and Theology*, edited by Angelo Passaro and Giuseppe Bellia, 21–48. Berlin, New York: De Gruyter, 2008. <https://doi.org/10.1515/9783110211269.253>.
- Cremscoli, Giuseppe. “Women, Wine and the Apostasy of the Wise: Sirach 19:2 in the Bible and Women.” In *An Encyclopaedia of Exegesis and Cultural History Vol. 6.1 the Early Middle Ages*, edited by Franca Ela Consolino and Judith Herrin, 205–30. Atlanta: SBL,

2020.

- Darshan, Noga and Gay. *Canaanite Mythology (Myths 15)*. Tel Aviv: Mapa (HEB), 2009.
- Day, John. "Noah's Drunkenness and the Curse on Canaan, Ham's Crime, and the Blessing and Sham and Japheth (Genesis 9:18-27)." In *Leshon Limmudim: Essays on the Language and Literature of the Hebrew Bible in Honor of A.A. Macintosh Library of Hebrew Bible/Old Testament Studies*, 288, edited by David A. Baer, R.P. Gordon, and A.A. Macintosh, 31–44. London: Bloomsbury, 2015.
- De Moor, Johannes Cornelis. *Synchronic or Diachronic?: A Debate on Method in Old Testament Exegesis: Papers Read at the Ninth Joint Meeting of Het Oudtestamentisch Werkgezelschap in Nederland En Belgie and the Society for Old Testament Study Held at Kampen, 1994*. Leiden; New York; Köln: E.J. Brill, 1995.
- De Saussure, Ferdinand. *Cours de Linguistique Générale*. 5th ed. 1916. Reprint, Paris: Payot CLG, 1955.
- Dell, Katharine J. *The Book of Proverbs in Social and Theological Context*. Editorial: Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
- Dell, Katharine J., and R. N. Whybray. "Wealth and Poverty in the Book of Proverbs." *Vetus Testamentum* 42, no. 4 (October 1992): 571. <https://doi.org/10.2307/1518976>.
- Demsky, A. "'Dark Wine' from Judah." *IEJ* 22, no. 4 (1972): 233–34.
- Di Lella, Alexander A. "Ben Sira's Doctrine on the Discipline of the Tongue. An Intertextual and Synchronic Analysis." In *The Wisdom of Ben Sira: Studies on Tradition, Redaction, and Theology*, edited by Angelo Passaro and Giuseppe Bellia, 233–52. Berlin; New York: Walter De Gruyter, 2008.
- Dietler, Michael. "Alcohol: Anthropological/ Archaeological Perspectives." *Annual Review of Anthropology* 35 (2006): 229–49. <https://www.jstor.org/stable/25064923>.
- Domeris, W.R. "Shame and Honor in Proverbs: Wise Women and Foolish Men." *Old Testament Essays* 8 (1996): 86–102.
- Dorsey, David A. *The Literary Structure of the Old Testament: A Commentary on Genesis-Malachi*. Grand Rapids, Mi: Baker Academic, 2005.
- Douglas, M. "A Distinctive Anthropological Perspective." In *Constructive Drinking: Perspectives on Drink from Anthropology, Vol. X*, 3–14. London: Routledge, 2003.
- Duran, Nicole. "Having Men for Dinner: Deadly Banquets and Biblical Women." *Biblical Theology Bulletin: Journal of Bible and Culture* 35, no. 4 (November 2005): 117–24. <https://doi.org/10.1177/01461079050350040101>.

- Dziadosz, Dariusz. "The Covenants of the Patriarchs with Foreigners at Beersheba: The Historical and Legal Background of the Traditions in Gen 21:22–24, 25–33 and Gen 26:26–31." *The Biblical Annals* 13, no. 3 (July 11, 2023): 335–65. <https://doi.org/10.31743/biban.15384>.
- Efrati, Shlomi. "The Second Exile: Exile Back and Incarnations of Editing in the Book of Wills." *Megilot* 11-12 (2014): 221–56 (HEB).
- Egger-Wenzel, Renate. "Judits Weise Klugheit Zur Rettung Betulias." In *Weisheit Als Lebensgrundlage - Festschrift Für Friedrich v. Reiterer Zum 65. Geburtstag. Deuterocanonical and Cognate Literature Studies Vol. 15*, edited by Karin Schöpflin, Johannes Friedrich Diehl, and Renate Egger-Wenzel, 65–94. Salzburg: De Gruyter, 2012.
- Elgavish, David. *The Diplomatic Service in the Bible and Documents from the Ancient East*. Jerusalem: Magnes (HEB), 1988.
- . "The Encounter of Abram and Melchizedek: Covenant Establishment." In *Studies in the Book of Genesis: Literature, Redaction and History (Bibliotheca Ephemeridum theologicarum Lovaniensium CLV)*, edited by A. Wénin, 495–508. Leuven, 2001.
- Elkad-Lehmann, Ilana. "'Take to Heart': Literary Reading as a Method of Analysis in Qualitative Research." In *On Verso of T.p.: Text and Discourse Analysis: A Rashomon of Research Methods*, 81–110. Beersheba: Ben-Gurion University (HEB), 2010.
- . *The Magic of Intertext, Reading and Developing Thinking*. 2nd ed. Tel Aviv: MofeT Institute, Tama (HEB), 2008.
- Emanuel, David. "Did Lemuel's Mother Know Ruth? Allusions and Literary Borrowing between Ruth and Proverbs 31:10-31," 2021, 1–17. https://www.academia.edu/16293130/Did_Lemuels_Mother_know_Ruth_Allusions_and_Literary_Borrowing_between_Ruth_and_Proverbs_31_10_31.
- Emanuelli, Moshe. "Avraham Warrior (Genesis 14)." *Beit Mikra* 16, no. (44/1) (1970): 68–73 (HEB). <http://www.jstor.org/stable/23502654>.
- Embry, Brad. "The 'Naked Narrative' from Noah to Leviticus: Reassessing Voyeurism in the Account of Noah's Nakedness in Genesis 9.22-24." *Journal for the Study of the Old Testament* 35, no. 4 (May 26, 2011): 417–33. <https://doi.org/10.1177/0309089210386345>.
- Evans, Craig A., and Joel N. Lohr. *The Book of Genesis: Composition, Reception, and Interpretation*. Leiden: Brill, 2012.
- Felix, Yehuda. *Fruit Trees for the Bible and Chazal Plants*. Jerusalem: Mas (HEB), 1994.

- Field, Leon Chester. "The Wines of the Bible." *Methodist Review* 64 (April 1882): 284–320.
- Flavius, Josephus. *The Antiquities of the Jews*. Translated by Abraham Shalit. Vol. 1–3. 1955. Reprint, Jerusalem (HEB): Bialik Institute, 1991.
- Flowers, Michael. "The Two Messiahs and Melchizedek in 11QMelchizedek." *Journal of Ancient Judaism* 7, no. 2 (May 14, 2016): 194–227. <https://doi.org/10.30965/21967954-00702004>.
- Fokkelman, J.P. *Reading Biblical Narrative: An Introductory Guide*. Louisville, Ky: Westminster John Knox Press, 1999.
- Forti, Tova. *Animal Imagery in the Book of Proverbs, Supplements of the Vetus Testamentum*. Vol. 118. Leiden; Boston: Brill, 2008.
- . "Avigdor Victor Hurwitz the Book of Proverbs with Introduction and Interpretation A-B, Legend of Israel (Ed. S. Ahitov) Tel Aviv and Jerusalem 638 Pages." *Beit Mikra* 60, no. 2 (2015): 319–29 (HEB).
- Forti, Tova, and R.N. Whybray. "The Composition of the Book of Proverbs." *Journal of the American Oriental Society* 116, no. 3 (July 1996): 544. <https://doi.org/10.2307/605170>.
- Franklin, Norma, Jennie Ebeling, and Philippe Guillaume. "Ancient Winery in Yizrael." *Beit Mikra: Booklet: The Narrative of Navoth's Vineryard IKings 21* 60, no. 1 (2015): 9–18 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/24430214>.
- Frisch, Amos. "Context versus Criticism: The Contribution of Contextual Circles in Uncovering the Biblical Narrator's Attitude towards a Character's Criticism." *Dappim: Research in Literature* 9 (1993): 175–94 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23417308>.
- . "The Wars of Saul and the David Wars in the Book of Samuel: Literary View." *Beit-Mikra* 44, no. 2 (2009): 70–93 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23511978>.
- Galpaz-Feller, Pnina. 2006. "*Ya-Yoled*" (*Giving Birth*): *Parent-Child Relations in the Story and Biblical Law*. Jerusalem: Carmel (HEB). <https://kotar.cet.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=96365030>.
- Gambaiana Wheelock, Trisha M. 2009. "Drunk and Disorderly: A Bakhtinian Reading of the Banquet Scenes in the Book of Esther." PhD diss., Philosophy, Waco, Texas: Baylor University, PhD diss., Philosophy, Waco, Texas: Baylor University.
- Gan, Moshe. 1962. "The Book of Esther at the History of Yosef Mirror in Egypt." *Tarbiz* 31 (2): 144–49 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23591042>.
- Gelander, Shamai. 1997. *Art and Idea in Biblical Literature, the Relationship between Artistic Design and the Ideas. Dapim for Research in Literature*. Tel Aviv: Hilel Ben-Haim

- Library, Hakibbutz Hameuchad (HEB). Kotar.
- . 2006. *Book of Genesis*. Vol. 3 (units 7-9). Tel-Aviv: The Open University (HEB).
- George, Andrew. n.d. “The Standard Babylonian Epic of Gilgamesh XI.” Soas. Department of History, School of History, Religions & Philosophies, University of London. Accessed February 2, 2020. <https://www.soas.ac.uk/gilgamesh/standard/>.
- Getzov, Nimrod, Keren Covallo-Paran, and Yotam Tepper. 2011. “The ‘Taanakh Winepress’- Evidence of the Middle Bronze Age Wine Industry in the Jezreel Valley.” *Eretz- Israel: Eretz-Israel: Archaeological, Historical and Geographical Studies-Amnon Ben-Tor Volume 30*: 145–55 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23630969>.
- Getzov, Nimrod, Yotam Tepper, and Yigal Tepper. 2018. “Evidence of a Flourishing Ancient Viticulture in Light of the Excavations near Khirbat El-Hashash (Midrakh ‘Oz), in the Rural Area between Geva‘ and Legio.” *Atiqot* 89 (November): 75–132 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/26284742>.
- Giacalone Ramat, Anna, Caterina Mauri, and Piera Molinelli. 2013. “Synchrony and Diachrony, Introduction to a Dynamic Interface.” In *Synchrony and Diachrony, Studies in Language Companion Series (SLCS) Vol. 133*, edited by Caterina Mauri and Piera Molinelli, 1–23. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. https://books.google.co.il/books?hl=iw&lr=&id=YdnA6nBjXjAC&oi=fnd&pg=PR1&dq=Synchrony+and+Diachrony+2013+Giacalone+Ramat&ots=cDx1dV5G6d&sig=LeNP4OYMBfKZzZ3OUO69NzJe_5Q&redir_esc=y#v=onepage&q=Synchrony%20and%20Diachrony%202013%20Giacalone%20Ramat&f=false.
- Gilhad, Haim. 1974. “On the Dances (Judges 21 Ta’anit 4).” *Beit Mikra* 19 (4): 589–91(HEB). <https://www.jstor.org/stable/23503247>.
- . 1975. “More on the Matter of the Dances in the Vineyards and on the Field, Vineyards and Forest in the Bible: Notes to the ‘Note’ of "B"Z Lurie.” *Beit Mikra* 61 (2): 271–83 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23503890>.
- Ginat, Lipa. 1991. “‘And It Will Be When You Bring Down’ (Study of Isaac’s Blessing on Esau) (Genesis 27, 31-40).” *Beit Mikra* 36 (124) (1): 84–90 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23507014>.
- Ginzberg, Louis. 2001. *Legends of the Bible*. Old Saybrook, Ct: Konecky & Konecky.
- Giuseppe, Bellia. 2008. “An Historico-Anthropological Reading of the Work of Ben Sira.” In *The Wisdom of Ben Sira Studies on Tradition, Redaction, and Theology*, edited by Angelo Passaro and Giuseppe Bellia, 49–78. Berlin, New York: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110211269.253>.

- Golden, Muriwo. 2020. "Food and Water as Political Weapons in Ancient and Contemporary Contexts." *Scriptura* 119 (January): 1–19. <https://doi.org/dx.doi.org/10.7833/119-1-179>.
- Goldman, Stan. 1993. "Editor's Introduction: Rediscovering the Hebrew Bible as Literature." *Shofar: An Interdisciplinary Journal of Jewish Studies* 11 (2): 1–15. <https://doi.org/10.1353/sho.1993.0017>.
- Gordon, Robert P. 1980. "David's Rise and Saul's Demise: Narrative Analogy in 1 Samuel 24–26 (Old Testament Lecture, 1979)." *Tyndale Bulletins* 31: 37–64.
- Gould, Richard A., and Patty Jo Watson. 1982. "A Dialogue on the Meaning and Use of Analogy in Ethnoarchaeological Reasoning." *Journal of Anthropological Archaeology* 1 (4): 355–81. [https://doi.org/10.1016/0278-4165\(82\)90002-2](https://doi.org/10.1016/0278-4165(82)90002-2).
- Graham, J.N. 1984. "Enigmatic Bible Passages: 'Vinedressers and Plowmen': 2 Kings 25:12 and Jeremiah 52:16." *The Biblical Archaeologist* 47 (1): 55–58. <https://doi.org/10.2307/3209879>.
- Grasiel, Moshe. 1983. *The First Book of Samuel: A Literary Study of Comparative Structures, Analogies and Parallels*. Ramat-Gan: Revivim (HEB).
- Green, Barbara. 2020. "Enacting Imaginatively the Unthinkable: 1 Samuel 25 and the Story of Saul." *Biblical Interpretation* 11 (1): 1–23. <https://doi.org/10.1163/15685150360495552>.
- Green, Peter A. 2006. "Vineyard and Wine from Creation to New Creation." PhD diss., Philosophy Concentration in Biblical Theology—Old Testament, Wheaton, Illinois, PhD diss., Philosophy Concentration in Biblical Theology—Old Testament, Wheaton, Illinois.
- Greenstein, Ed. n.d. "Parts of Gilgamesh Epus ." [Lib.cet.ac.il](http://lib.cet.ac.il) (HEB). Accessed February 2, 2021. <https://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=7961>.
- Greer, Jonathan S. 2010. "An Israelite 'Mizrāq' at Tel Dan?" *Bulletin of the American Schools of Oriental Research* 358 (May): 27–45. <https://doi.org/10.1086/basor25741805>.
- Grintz, I.M. 1961. "The Treaty with the Gibeonites." *Zion* 26 (2): 69–84 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23549270>.
- Grintz, J. Meir. 1975. *From Old Egypt Literature*. Jerusalem: The Bialik Institute (HEB).
- Grossman, Jonathan. 1997. "Between a Feast and Fasting in the Scroll of Esther." In *Hadassah Is Esther: A Memorial Book for Hadassah Esther [Desi] Rabinowitz; Articles File on the Scroll of Esther*, edited by Amnon Bazaq, 91–73. Alon Shvot: Tevunot (HEB).
- . 2009. "'Dynamic Analogies' in the Book of Esther." *Vetus Testamentum* 59 (3): 394–

414. <https://doi.org/10.1163/156853309x444981>.
- . 2013. *Esther - Secret Scroll*. Jerusalem: Magid-Koren (HEB).
- . 2014a. “Associative Meanings’ in the Character Evaluation of Lot’s Daughters.” *Catholic Biblical Quarterly* 76: 40–57.
- . 2014b. *Avraham - the Story of a Journey*. Tel Aviv: Yediot Aharonot-Miskal (HEB).
- . 2015. *Visible and Encrypted: On Some of the Design Ways of Biblical Storytelling*. Tel Aviv: Tevnot-Hakibbuz Hameuchad and Herzog College (HEB).
- . 2017. *Jenesis, the Story of Beginnings*. Rishon Lezion: Herzog College-Tevunot-Hemed (HEB).
- . 2019. *Jacob - the Story of a Family*. Tel-Aviv: Miskal - Yediot Ahronot.
- Grypeou, Emmanouela, and Helen Spurling. 2013. “The Blessing of Judeah.” In *The Book of Genesis in Late Antiquity*, 366–435. Leiden-Boston: Brill.
- Gunkel, Hermann. 1998. *The Legends of Genesis the Biblical Saga and History*. Jerusalem: The Biyalik Institute (HEB).
- Hadas, Amos. 2007. *The Vine and Wine in the Archaeology of Eretz Israel*. Tel Aviv: Cronenberg (HEB).
- Halevi, Benyamin. 1973. “The Arrangement of the Names of the Twelve Sons in the Jacob Stories.” *Beit Mikra* 18 (55/4): 494–523 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23503216>.
- Haparchy, Ashtory. 1897. *Button and Flower*. Edited by Abraham Moshe Lonin. Jerusalem: A.M. Luncz.
- Harper, William R. 1886. “Chapter-Study: Jacob’s Blessing (Gen. XLIX.)” *The Old Testament Student* 6 (3): 79–83. <https://www.jstor.org/stable/3156672>.
- Harpili, Boaz. 1970. “Careful, Biblical Story! The Discussion and the Debate.” *Hasafrut* 2: 580–97 (HEB).
- Harshav, Benjamin. 2000. *Fields and Frames- Essays on Theory of Literature and Meaning*. Jerusalem: Carmel (HEB).
- Haupt, Paul. 1917. “Alcohol in the Bible.” *Journal of Biblical Literature* 36 (1-2): 75–83. <https://doi.org/10.2307/3259277>.
- Heacock, Clint. 2013. “Diachronic and Synchronic Readings: Toward a Complementary Methodology.” [Www.academia.edu](http://www.academia.edu). https://www.academia.edu/11672867/Diachronic_and_Synchronic_Readings_Toward_a_Complementary_Methodology.
- Heacock, Clint Lyle. 2010. “The Integration of Postmodern Values and Rhetorical Analysis:

- A Case Study.” PhD diss., University of Liverpool, UK.
- Heffelfinger, Katie M. 2016. “From Bane to Blessing: The Food Leitmotif in Genesis 37–50.” *Journal for the Study of the Old Testament* 40 (3): 297–320. <https://doi.org/10.1177/0309089215622364>.
- Heinman, Yitzhak. 1950. *Ways of Legend*. Jerusalem: Magnes and Masada.
- Held, Moshe. 1951. “More Pairs of Parallel Words in the Bible and Ogerian Bibles.” *Leshoneno*, 144–60 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/24371384>.
- Hieke, Thomas. 2012. “Torah in Judith of Dietary Law, Purity and Other Torah Issues in the Book of Judith.” In *A Pious Seductress: Studies in the Pooh of Judith (Deuterocanonical and Cognate Literature Studies 14)*, edited by Géza G. Xeravits, 97–110. Berlin-Boston: De Gruyter.
- Ἡρόδοτος, and Alexander Shor (Tran.). 1935. “Histories Ἡρόδοτος .” Benyehuda.org. Reuven Mas, Ben-Jehuda Project, Jerusalem. 1935. <https://benyehuda.org/read/10919#ch3064>.
- Hoffman, Yair. 1995. *Perfection Is Flawed*. Edited by Zipora Talshir. *Biblical Literature: Introductions and Studies A*. Jerusalem: The Biyalik Institute (HEB).
- . 2011. “Literature of Wisdom: Proverbs, Job and Ecclesiastes .” In *Biblical Literature: Introductions and Studies, Textus, Vol. 1*, edited by Zipora Talshir, 325–54. Jerusalem: Yad Yitzhak Ben Zvi (HEB).
- Homan, Michael M. 2004. “Beer, Barley and שכר in the Hebrew Bible.” In *Le-David Maskil: A Birthday Tribute for David Noel Freedman*, 25–38. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns.
- Hong, Koog P. 2013. “Synchrony and Diachrony in Contemporary Biblical Interpretation.” *The Catholic Biblical Quarterly* 75: 521–39.
- Hoop, Raymond de. 2021. *Genesis 49 in Its Literary and Historical Context*. Brill.
- Horst, Pieter Willem van der. 1989. “Portraits of Biblical Women in Pseudo-Philo’s Liber Antiquitatum Biblicarum.” *Journal for the Study of the Pseudepigrapha* 3 (5): 29–46. <https://doi.org/10.1177/095182078900300503>.
- Houston Smith, Robert. 1965. “Abram and Melchizedek (Gen 14 18-20).” *Zeitschrift Für Die Alttestamentliche Wissenschaft* 77 (2). <https://doi.org/10.1515/zatw.1965.77.2.129>.
- Ilan, Tal. 2014. “Trinkt Eine Frau Vier Becher Wein, so Fordert Sie Einen Esel Auf Der Straße Auf Der Babylonische Talmud Über Frauen Und Wein.” In *Wein Und Judentum*, edited by Andreas Lehnardt. Berlin Neofelis-Verl.
- Israeli, Shlomit. 2005. *Egyptian Mythology*. Tel-Aviv: Mapa (HEB).
- Jakobson, Roman. 1986. *Semiotics, Linguistics, Poetics: A Selection of Articles*. Edited by

- Itamar Even-Zohar and Gidon Turi. Tel-Aviv : Hakibbutz Hameuchad (HEB).
- Jeansonne, Sharon Pace. 1988. "The Characterization of Lot in Genesis." *Biblical Theology Bulletin: Journal of Bible and Culture* 18 (4): 123–29. <https://doi.org/10.1177/014610798801800402>.
- Jennings, Justin, Kathleen L. Antrobus, Sam J. Atencio, Erin Glavich, Rebecca Johnson, German Loffler, and Christine Luu. 2005. "'Drinking Beer in a Blissful Mood' : Alcohol Production, Operational Chains, and Feasting in the Ancient World." *Current Anthropology* 46 (2): 275–303. <https://doi.org/10.1086/427119>.
- Joffe, Alexander H. 1998. "Alcohol and Social Complexity in Ancient Western Asia." *Current Anthropology* 39 (3): 297–322. <https://doi.org/10.1086/204736>.
- . 2003. "The Fruit of the Vine: Viticulture in Ancient Israel. By Carey Ellen Walsh. Harvard Semitic Monographs, No. 60. Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns, 2000." *Journal of Near Eastern Studies* 62 (3): 210–11. <https://doi.org/10.1086/380326>.
- Jokinen, Heidi. 2020. "New Wineskin of Conflict Resolution: Conditions of Change in the Parable on Wineskin." *Biblical Theology Bulletin: Journal of Bible and Culture* 50 (1): 22–34. <https://doi.org/10.1177/0146107919892840>.
- Kaminski, Carol M. *Was Noah Good?: Finding Favour in the Flood Narrative*. New York: Bloomsbury T & T Clark, an Imprint of Bloomsbury Publishing Plc, 2015.
- Keefer, Arthur, Claudia V. Camp, and Andrew Mein, eds. *Proverbs 1-9 as an Introduction to the Book of Proverbs, Library of Hebrew Bible/Old Testament Studies 701 (JOTSS)*. London: T&T Clark, 2020.
- Kerem, Dror. "The Vine and the Wine-Introductory Things." In *A Variety of Opinions and Views in Israeli Culture 9*, edited by Dror Kerem, 11–20. Jerusalem: Ministry of Education (HEB), 1999.
- Kerem, Zohar, and Baruch Rosen. "Traces of Wine in Archaeological Artifacts." In *Bio- and Material Cultures at Qumran: Papers from a Cost Action G8 Working Group Meeting Held in Jerusalem Israel on 22-23 May, 2005, Stuttgart, Fraunhofer IRB*, edited by J. Gunneweg, C. Greenblatt, and A. Adriaens, 51–55. Jerusalem: Israel Antiquities Authority (HEB), 2006.
- Keshet, Shula. *Tell My Sister: The Incarnation of a Recurring Story in Israeli Culture*. Tel-Aviv: Hillel Ben Haim Library-Hakibbutz Hameuchad. Kotar (HEB), 2003.
- King, Philip J. "The 'MARZĒAḤ': Textual and Archaeological Evidence." *Eretz-Israel* 20: Igael Yadin Book (1989): 98–106.
- . "The Wisdom Literature in Qumran." In *Qumran Scrolls - Introductions and Studies*

- I, edited by Menachem Kister, 299–319. Jerusalem: Yad Ben-Ztvi (HEB), 1999.
- Kitchen, K. A. “Proverbs and Wisdom Books of the Ancient Near East: The Factual History of a Literary Form.” *Tyndale Bulletin* 28, no. 1 (May 1, 1977): 69–114. <https://doi.org/10.53751/001c.30617>.
- Klaus, Natan. “Abigail’s Speech - Literary Analysis.” *Beit Mikra* 111 (1987): 320–31 (HEB). <http://www.daat.ac.il/daat/kitveyet/betmikra/neum.htm>.
- . “The Vertex Structure in Psalms 104.” *Beit Mikra* 48, no. 3 (2003): 238–59 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23508971>.
- Kohler, Isaac. “The Noah and the Boys’ Affair in a New Speculatorypp.” *Beit Mikra* 51, no. 4 (June 1972): 192–202 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23504194>.
- Korpman, Matthew J. “Can Anything Good Come from Sodom? A Feminist and Narrative Critique of Lot’s Daughters in Gen. 19.30-38.” *Journal for the Study of the Old Testament* 43, no. 3 (March 2019): 334–42. <https://doi.org/10.1177/0309089217727919>.
- Kosovsky, Moshe. “The Sin of Hot.” In *Sefer Kamart*, edited by S. Kodesh, 168–70. Jerusalem: The Council for the Settlement of the Language (HEB), 1971.
- Kreglinger, G.H., and E.H. Peterson. *The Spirituality of Wine*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2016.
- Kristeva, Julia. “‘Nous Deux’ or a (Hi)Story of Intertextuality.” *Romanic Review* 93, no. 1-2 (January 1, 2002): 7–13. <https://doi.org/10.1215/26885220-93.1-2.7>.
- Krzyszowski, Tomasz. “A Tract about Wine in the Bible.” In *Friendly Metaphors: Essays on Linguistics, Literature and Culture in Honour of Aleksander Szwedek*, edited by Ewa Wełnic and Jacek Fisiak (preface), 61–71. Frankfurt, Germany: Peter Lang, 2008.
- Lambert, Wilfred G. *Babylonian Wisdom Literature*. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1996.
- Lecht, John. *50 Major Contemporary Thinkers: From Structuralism to Postmodernism*. Translated by Aya Breuer. Vol. 1. Tel Aviv: Restling (HEB), 2003.
- Lehnardt, Andreas, ed. *Wein Und Judentum*. Berlin Neofelis-Verl, 2014.
- Lella, Alexander A. di. “Women in the Wisdom of Ben Sira and the Book of Judith: A Study in Contrasts and Reversals.” In *Congress Volume Paris 1992*, VTSupp. 61:39–52. Paris-Leiden: Brill, 1995.
- Levenson, Jon D. “I Samuel 25 as Literature and as History.” *The Catholic Biblical Quarterly* 40, no. 1 (1978): 11–28. <https://www.jstor.org/stable/43714515>.
- Lévi-Strauss, Claude. *Structural Anthropology*. Translated by Claire Jacobson and Brooke

- Grundfest Schoep. New York: Basic Books, 1963.
- Licht, Jacob. *Storytelling in the Bible*. Jerusalem: Magnes Press, Hebrew University, 1986.
- Lipschits, Oded. “On the Titles ‘bd Hmlk (עֶבֶר הַמֶּלֶךְ) and ‘bd Yhwh (עֶבֶר יְהוָה).” *Shnaton: An Annual for Biblical and Ancient Near Eastern Studies* 13 (HEB) (2002): 157–71. <https://www.jstor.org/stable/23412236>.
- . “The King’s Banquet: Testimonies to the Feasts in the Palace Courtyard from the Second Stage of Construction in Ramat Rachel.” In *On Verso of Title Page: What the Stones Are Whispering?: Ramat Rachel, 3000 Years of Forgotten History*, 67–70. Jerusalem: Yad Yitzhak Ben-Zvi (HEB), 2014.
- Loewenstamm, Samuel Ephraim. “The Extended Rib in the Ugaritic and Biblical Verse.” *Lěšonénu: A Journal for the Study of the Hebrew Language and Cognate Subjects* 27–28, no. 2 (HEB) (1963): 111–26. <http://www.jstor.org/stable/24375728>.
- Lozovyy, Joseph. “Saul, Doeg, Nabal and the ‘Son of Jesse’: Readings in 1 Samuel 16—25.” PhD diss., the University of Edinburgh, 2007.
- Lurie, Ben-Zion. “A Second Discussion on the Matter of the Sands in the Vineyards and the Field of Vineyard and Forest in the Bible (Answer to Haim Gilad’s Comments).” *Beit Mikra* 61, no. 2 (1975): 287–284 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23503891>.
- Malamat, A. “Scales of Rationing in Papyrus Anastasi I and in the Bible.” *Bulletin of the Israel Exploration Society* 19, no. 3/4 (1955): 175–82. <https://www.jstor.org/stable/23729603>.
- Marcus, R. “On Biblical Hypostases of Wisdom.” *Hebrew Union College Annual* 23, no. 1 (1950): 157–71.
- Mazor, Lea. “On the Blessing in the Bible and General.” On the Bible, Teaching and Education (HEB), September 9, 2021. http://mikrarevivim.blogspot.com/2017/09/blog-post_19.html.
- McGovern, Patrick E. *Ancient Wine: The Search for the Origins of Viniculture*. Princeton-Oxford: Princeton University Press, 2003. <http://doi:10.2307/j.ctt4cg9tw>.
- . “Wine for Eternity.” *Archaeology* 51, no. 4 (1998): 28–34.
- McGovern, Patrick E. “The Noah Hypothesis.” In *Ancient Wine, the Search for the Origins of Viniculture*, edited by Patrick E. McGovern, 16–39. Princeton: Princeton University, 2013.
- McGovern, Patrick E., Stuart J. Fleming, and Solomon H. Katz, eds. *The Origins and Ancient*

- History of Wine*. Amsterdam: Gordon and Breach, 1996.
- Melamed, Ben-zion. “For ‘Two That Are One.’” *Tarbiz* 4 (1943): 189–173 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23585416>.
- Michalowski, P., and Lucio Milano. “The Drinking Gods: Alcohol in Mesopotamian Ritual and Mythology.” In *Drinking in Ancient Societies - History and Culture of Drinks in the Ancient Near East*, 27–44. Padova: Sargon, 1994.
- Millar, Suzanna R. “Reading Esther with Proverbs: Complexifying Character, Theme, and Ideology.” In *Reading Esther Intertextually (Series the Library of Hebrew Bible/Old Testament Studies)*, edited by Brittany Melton, David Firth, and Heath A. Thomas, 1–12. London: LHBOTS (Bloomsbury T&T Clark), 2022. https://www.academia.edu/45013919/Reading_Esther_with_Proverbs_Complexifying_Character_Theme_and_Ideology.
- Miller, Geoffrey D. “Intertextuality in Old Testament Research.” *Currents in Biblical Research* 9, no. 3 (June 2011): 283–309. <https://doi.org/10.1177/1476993x09359455>.
- Minissale, Antonino. “The Metaphor of ‘Falling’: Hermeneutic Key to the Book of Sirach from the Book the Wisdom of Ben Sira.” In *The Wisdom of Ben Sira Studies on Tradition, Redaction, and Theology*, edited by Angelo Passaro and Giuseppe Bellia, 253–76. Berlin, New York: De Gruyter, 2008. <https://doi.org/10.1515/9783110211269.253>.
- Morschauer, Scott. “Campaigning on Less than a Shoe-String: An Ancient Egyptian Parallel to Abram’s ‘Oath’ in Genesis 14.22–23.” *Journal for the Study of the Old Testament* 38, no. 2 (December 2013): 127–44. <https://doi.org/10.1177/0309089213511753>.
- Moyise, Steve. “Intertextuality and Biblical Studies: A Review.” *Verbum et Ecclesia JRG* 23, no. 2 (2020): 418–31.
- Mtshiselwa, Ndikho. “In Vino Veritas? Drunkenness and Deceit in Micah and Isaiah: A Conversation with Richard J. Bauckham.” *Journal for Semitics* 27, no. 1 (October 24, 2018). <https://doi.org/10.25159/1013-8471/4055>.
- Murphy, Frederick James. *Pseudo-Philo: Rewriting the Bible*. New York: Oxford University Press, 1993.
- Nachshony, Perahia. “Ritual Practices and Ceremonial Celebrations at the Middle Bronze Age II-III Temples in Canaan in Light of the Findings from the Sacred Compound in Tel Hador.” PhD. diss., 2015.
- Napa, Bogdan, and Cătălin Vatamanu. “Vinul–Binecuvântare Sau Blestem?” In *Vinul. Dar al Lui Dumnezeu Și Euharistie a Creației*, edited by Cătălin Vatamanu, 122–36. Moldovei și Bucovinei: Iași: Doxologia, 2015.

- Natan-Yulzary, Shirly. "God's Justice or Literary Justice? Anat's Punishment in the Epic 'Akath Plot' according to Literary Examination." *Moed* 20 (2010): 1–20 (HEB). <http://www.beitberl.ac.il/moed>.
- . *The Aqhat Epic: An Ancient Narrative Poem from Ugarit*. Tel Aviv: Resling (HEB), 2015.
- Niesiołowski-Spanò, Łukasz. "Food or Drink? Pork or Wine? The Philistines and Their 'Ethnic' Markers." *Scandinavian Journal of the Old Testament* 29, no. 1 (January 2, 2015): 110–16. <https://doi.org/10.1080/09018328.2015.1025549>.
- Noble, Paul R. "Synchronic and Diachronic Approaches to Biblical Interpretation." *Literature and Theology* 7, no. 2 (1993): 130–48. <https://doi.org/10.1093/litthe/7.2.130>.
- Noegel, Scott B. "Scarlet and Harlots: Seeing Red in the Hebrew Bible." *Hebrew Union College Annual* 87, no. 2 (2016): 1. <https://doi.org/10.15650/hebruniocollannu.87.2016.0001>.
- Oegema, Gerbern S. "Tradition-Historical Studies on 4Q252." In *Qumran-Messianism: Studies on the Messianic Expectations in the Dead Sea Scrolls*, 165–85. Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), 1998.
- Oprica, Alexandra Daniela, and Garcia María del Carmen Ugarte. *The Wine in the Mediterranean Culture. An Approach through Proverbs (9th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs (ICP15), Eds O. Lauhakangas, R. JB Soares, Tipografia Tavirense)*. Independent researchers. Spain: Tavira, 2011.
- Ostritzer, Israel, trans. *Tribals Wills. Da'at. Daat* (HEB), 2009. <http://www.daat.ac.il/daat/hasfarim/tsavaot-2.htm>.
- Otten, Heinrich. "Ein Brief Aus Hattuša an Bābu-Aḥu-Iddina." *Archiv Für Orientforschung* 19 (1959): 39–46. <https://www.jstor.org/stable/41637088>.
- Ovadia, Ben-Zion. "The Scene of Ruth's Encounter at the Threshing-Floor, in Light of the Story of Jacob's Deception of Isaac - Genesis 27." *Beit Mikra* 65, no. 1 (2020): 88–106.
- Pahl, Steven J. "Thematic Connections in Psalm 110 and Genesis 14, an Intertextual Study." *An Intertextual Study*. Thesis, 2013.
- Parker, Simon B., Mark S. Smith, et al. *Ugaritic Narrative Poetry*. Atlanta, Ga.: Scholars Press, 1997.
- Parpola, Simo. *The Standard Babylonian Epic of Gilgamesh: The Storylines of Glagamash, Table 11:72-73*. Translated by A. Grinstein. *SOSA, Mikranet (Matach)* (HEB). Pennsylvania: Neo-Assyrian Text Corpus Project, 1997. <https://mikranet.cet.ac.il/pages/item.asp?item=7961>.

- Parpola, Simo, and Kazuko Watanabe. *Neo-Assyrian Treaties and Loyalty Oaths*. Vol. 2. Pennsylvania: Eisenbrauns, 2018.
- Parsons, Ernest W. "The Testaments of the Twelve Patriarchs." *The Biblical World* 37, no. 3 (March 1911): 176–88. <https://doi.org/10.1086/474434>.
- Patton, Walter M. "The Bible and Temperance." *The Biblical World* 18, no. 5 (November 1901): 361–66. <https://doi.org/10.1086/472913>.
- Perri, Menachem. "The Dynamics of Literary Text." *Hasafrut* 78 (April 1979): 6–46 (HEB). <https://mikranet.cet.ac.il/pages/item.asp?item=14049>.
- Perri, Menachem, and Meir Sternberg. "The King with an Ironic View: Of the Narrator's Trickery in the Story of Bat-Sheva and on Two Cruises." *Hasafrut* 1, no. 2 (1969): 263–92 (HEB). <https://mikranet.cet.ac.il/pages/item.asp?item=14049>.
- Peters, J.P. "Jacob's Blessing." *Journal of the Society of Biblical Literature and Exegesis* 6, no. 1 (1886): 99–116. <https://www.jstor.org/stable/3268752>.
- Petrany, Catherine. "Fathers, Mothers, Sons, and Silence: Rhetorical Reconfiguration in Proverbs." *Biblical Theology Bulletin: Journal of Bible and Culture* 50, no. 3 (July 31, 2020): 154–60. <https://doi.org/10.1177/0146107920934700>.
- Pfeiffer, Robert H., and Helmar Ringgren. "Word and Wisdom: Studies in the Hypostatization of Divine Qualities and Functions in the Ancient Near East." *Journal of Biblical Literature* 66, no. 4 (December 1947): 477. <https://doi.org/10.2307/3262691>.
- Pfoh, Emanuel. "A Hebrew Mafioso: Reading 1 Samuel 25 Anthropologically." *Semitica et Classica* 7 (January 2014): 37–43. <https://doi.org/10.1484/j.sec.5.103516>.
- Phillips, Roderick. *Alcohol: A History*. Chapel Hill, North Carolina: The University of North Carolina Press, 2019.
- Pinch, Geraldine. *Votive Offerings to Hathor*. Oxford: Griffith Institute, Ashmolean Museum, 1993.
- Plato, Gregory R. Crane, and Tufts University. "Plato, Laws." www.perseus.tufts.edu, 2013. <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0166%3Abook%3D1%3Apage%3D637>.
- Plato, and Gerhard Joseph Liebes (tran.). *Plato's Writings- Rules*. Vol. 4. Jerusalem: Shōken (HEB), 1979.
- . *Plato's Writings- the Feast*. Vol. 2. Jerusalem : Shōken (HEB), 1979.
- Plietzsch, Susanne. "Noah Zwischen Rausch, Verletzung Und Schuld. Die Degradierung Des Fluthelden in Der Rabbinischen Bibelauslegung." In *Wein Und Judentum*, edited by Mirjam Beddig, Abraham David, Kevin D. Goldberg, Ilan Tal, Uta Lohmann, Farina

- Marx, Susanne Plietzsch, Bill Rebigier, and Giuseppe Veltri, 62–82. Berlin: Berlin Neofelis-Verl, 2014.
- Plutarch, *Moralia. Isis and Osiris. The Eat Delphi. The Oracles at Delphi are No Longer given in Verse. The Obsolescence of Oracles*. Translated by Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 306. Vol. 5. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1936. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Plutarch/Moralia/Isis_and_Osiris*/A.html#note25.
- Polak, Frank. *Biblical Story: Design and Art Exams*. Jerusalem (HEB): The Biyalik Institute (HEB), 1994.
- Prinsloo, Gert. “Habakkuk 2:5a: Denouncing ‘Wine’ or ‘Wealth’? Contextual Readings of the Masoretic Text and 1QpHab.” *Hervormde Theologies Studies* 72, no. 4 (May 31, 2016). <https://doi.org/10.4102/hts.v72i4.3576>.
- Pritchard, James B. *Ancient near Eastern Texts Relating to the Old Testament. Edited by James B. Pritchard. Third Edition with Supplement*. Princeton: Princeton University Press, 1969.
- . “Industry and Trade at Biblical Gibeon.” *The Biblical Archaeologist* 23, no. 1 (February 1960): 23–29. <https://doi.org/10.2307/3209194>.
- Propp, Vladimir Jakovlevič. *Theory and History of Folklore*. Manchester: Wayne State University Press, 2012.
- R., D.D. “Was This Noah’s Winery?” *Biblical Archaeology Review* 37, no. 5 (2011): 20–22.
- Rabinowitz, H.R. “Blessings and Curses in the Bible.” *Beit Mikra* 44, no. 18/3 (1973): 370–74 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23503200>.
- Radu, Ioan-Lucian. “Vinul În Israelul Antic.” In *Vinul. Dar al Lui Dumnezeu Și Euharistie a Creației*, edited by Cătălin Vatamanu, 58–87. Moldovei și Bucovinei: Iași: Doxologia, 2015.
- Rainey, A.F. “Wine from the Royal Vineyards.” *Bulletin of the American Schools of Oriental Research* 245, no. Winter (January 1982): 57–62. <https://doi.org/10.2307/1356528>.
- Ramat, Anna Giacalone, Caterina Mauri, and Piera Molinelli. “Synchrony and Diachrony, Introduction to a Dynamic Interface.” In *Synchrony and Diachrony: A Dynamic Interface*, 1–17. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 2013. https://attach.matita.net/caterinamauri/GIACALONE%20et%20al_introduction.pdf.
- Rand, Galit. *Not Just for Kiddush: Wine, Society and Politics in Israel*. Tel Aviv: Hakibbutz Hameuchad. Kotar (HEB), 2015.

- <https://kotar.cet.ac.il/KotarApp/Index/Book.aspx?nBookID=102893832>.
- Ravid, Dalia. "An Analysis of Inner Conflicts Experienced by King David When Forced to Flee from His Son Absalom." *Beit Mikra* 50/4, no. 183 (HEB) (2005): 297–312. <https://www.jstor.org/stable/23509644>.
- . "Focusing on the Penetrations into David's Soul." *Beit Mikra* 52, no. 1 (2007): 56–80 (HEB).
- Ray, Suzie. "Refining Biblical Theologies of Alcohol, and Developing a Model for Classifying Coherent Christian Hermeneutical Responses." Academia. Melbourne, December 31, 2018. https://www.academia.edu/38063353/Refining_Biblical_Theologies_of_Alcohol_and_Developing_a_Model_for_Classifying_Coherent_Christian_Hermeneutical_Responses.
- Reeves, John C. "The Feast of the First Fruits of Wine and the Ancient Canaanite Calendar." *Vetus Testamentum* 42, no. 3 (July 1992): 350–61. <https://doi.org/10.2307/1518725>.
- Risch, Christina. "The Wine-Symbolism in the Old Testament and Jewish Tradition and Its Relevance for the Interpretation of the Lord's Supper." In *Feasts and Festivals (Contributions to Biblical Exegesis and Theology, 53)*. Leuven, Belgium; Walpole, Massachusetts: Peeters, 2009.
- Rofé, Alexander. *An Introduction to the Psalms and the Wisdom Literature in the Bible*. Tel Aviv: Carmel, 2004.
- . *Introduction to Biblical Literature*. Jerusalem: Carmel 2001 (HEB), 2007. <https://kotar.cet.ac.il/KotarApp/Index/Book.aspx?nBookID=67824289>.
- Rosenzweig, Franz. *Naharayim: A Selection of Reporters*. Jerusalem: The Bialik Institute (HEB), 1958.
- Rosso, A.M. "Beer and Wine in Antiquity: Beneficial Remedy or Punishment Imposed by the Gods?" *Acta Med-Hist Adriat* 10, no. 2 (2012): 237–62.
- Roth, Martha Tobi. *Scholastic Tradition and Mesopotamian Law*. Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns, 1984.
- Rudin-Obersky, Talia. *Maloney from Mare to Sodom (Genesis 11-19): The Composition of the Story and Its Literary Design (Biblical and Period 2)*. Jerusalem: Seymour (HEB), 1982.
- Samet, Nili. "On Agricultural Imagery in Biblical Descriptions of Catastrophes." *Journal of Ancient Judaism* 3, no. 1 (May 6, 2012): 2–14. <https://doi.org/10.30965/21967954-00301002>.

- Sargent, Andrew Dean. “Winding, Water, and Battle Imagery in Genesis 8:1-3.” PhD diss., 2010.
- Sasson, Gilhad. “The Expanded Biblical Story about Abigail Who Prevents David from Shedding Blood.” *Jerusalem Studies in Hebrew Literature*, 2013, 21–40 (HEB). <https://doi.org/Jstor>.
- Sasson, Jack A. “The Blood of Grapes.” In *Drinking in Ancient Societies: History and Culture of Drinks in the Ancient Near East: Papers of a Symposium Held in Rome, May 17-19, 1990*. Padova: Sargon, 1994.
- Schmitz, Barbara. “Judith and Holofernes: An Analysis of the Emotions in the Killing Scene (Jdt 12:10–13:9).” In *Ancient Jewish Prayers and Emotions: Emotions Associated with Jewish Prayer in and around the Second Temple Period*, 177–91. Berlin; Boston: De Gruyter, 2015.
- Schmitz, Barbara, and Lydia Lange. “Judith: Beautiful Wisdom Teacher or Pious Woman? Reflections on the Book of Judith.” In *Early Jewish Writings*, 29–47. Atlanta: SBL, 2017.
- Schwartz, Sarah. “Isaac’s Dual Test in the Blessings Narrative: A New Reading of Gen 27:18–29.” *Journal for the Study of the Old Testament* 43, no. 4 (2019): 693–711. <https://doi.org/10.1177/0309089218786098%20journals.sagepub.com/home/jot>.
- Seely, J.H. “The Fruit of the Vine: Wine at Masada and in the New Testament.” *BYU Studies Quarterly* 36, no. 3 (1967): 207–27. <https://www.jstor.org/stable/43044127>.
- Segal, Moshe Zvi. *Introduction to the Bible*. Vol. 3–4. Jerusalem: Kiryat Sefer (HEB), 1967.
- . “On the Poetic Form of Proverbs Literature.” *Tarbiz* 1, no. 4 (1929): 1–9 (HEB).
- Segal-Pialkov, Sigal. “Farmers’ Lives in the Bible Specular.” *Beit Mikra* 30, no. 3 (1975): 422–34 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23504906>.
- Shalmon-Guy, Hava. “Textual Analogies and Their Ramifications for a Diachronic Analysis of 1 Samuel 13:1–14:46 and Judges 6:1–8:35.” *Journal of Hebrew Scriptures* 16, no. 10 (2016): 1–28. <https://doi.org/10.5508/jhs.2016.v16.a10>.
- Shapira, N. “The Wine Industry According to the Ancient Hebrew Sources.” *Korot* 3 (1967): 40–72 (HEB).
- Sharon, Diane M. “When Fathers Refuse to Eat: The Trope of Rejecting Food and Drink in Biblical Narrative.” *Semeia* 86 (1999): 135–48.
- Sharp, Carolyn J. “‘How Long Will You Love Being Simple?’ Irony in Wisdom Traditions.” In *Irony and Meaning in the Hebrew Bible*, 188–239. Bloomington: Indiana University Press, 2009.

- Semen, Petre. “Semnificațiile Euharistiei Și Dialogul Ecumenic.” *Dialog Teologic* 6, no. 3 (2000): 13–22. <https://dialogteologic.ro/magazines/dialog-teologic-iii-6-2000/>.
- Shemesh, Avraham Ofir. “‘Wine and Wages Do Not Drink’ (Leviticus 9, 10) the Term ‘Liquor’ in the Bible and the Biblical Interpretation.” *Megadim* 42 (May 1995): 15–26 (HEB).
- Shemesh, Yael. “‘Yet He Committed No Act of Sin with Me, to Defile and Shame Me’ (Judith 13:16)—the Narrative of Judith as a Corrective to the Narrative of Yael and Sisera.” *A Yearbook for the Study of the Bible and the East the Ancient One* 15 (2006): 157–77 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23412796>.
- . “Measure against Measure in Biblical Literature.” *Beit Mikra* 158, no. 3 (1999): 261–77 (HEB). <http://www.jstor.org/stable/23508334>.
- Sherratt, Andrew. “Alcohol and Its Alternatives: Symbol and Substance in Pre-Industrial Cultures.” In *Consuming Habits: Drugs in History and Anthropology*, edited by P.E. Lovejoyand, A. Sherratt, and J. Goodman, 27–61. London: Routledge, 1995.
- Shields, M.E. “A Feast Fit for a King: Food and Drink in the Abigail Story.” In *Fate of King David: The Past and Present of a Biblical Icon (Library of Hebrew Bible/Old Testament Studies)*, edited by C.V. Camp and T. Linafelt, 38–54. London: T&T Clark, 2010.
- Shifra, S., and Jacob Klein. *In Those Distant Days: An Anthology of Ancient Oriental Poetry*. Am-Oved (HEB), 1996.
- Shin’an, Avigdor. “‘Covered His Glass and Anger’ – on the Wine in Chazal Literature.” In *A Variety of Opinions and Views in Israeli Culture* 9, edited by Dror Kerem, 52–36. Jerusalem: Ministry of Education (HEB), 1999.
- . “The Wills of the Tribes: Zebulun.” *Beit Avi-Chai. A Variety of Opinions and Views in Israeli Culture* 9. October 5, 2016. https://www.youtube.com/watch?v=m_9tHBG5OyQ.
- Shin’an, Avigdor, and Yair Zakovitch. “What Happened at David and Abigail’s Meeting?” In *That’s Not What the Good Book Says*, 230–43. Tel-Aviv: Yedioth Ahronoth- Chemed Books (HEB), 2004.
- Shirkhani, Fatemeh, Ali Jamali Nesari, and Nabieh Feilinezhad. “Bakhtinian Dialogic Concept in Language Learning Process.” *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 205 (October 2015): 510–15. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.09.060>.
- Shneor, David. “Description of the Space in Biblical Stories: Décor or Part of the Plot Content?” *Hemda’at* 8 (2005): 166–74 (HEB). <https://www.hemdat.ac.il/wp-content/uploads/2019/09/%D7%97%D7%9E%D7%93%D7%A2%D7%AA-%D7%97-%D7%94%D7%A2%D7%93%D7%9B%D7%A0%D7%99->

%D7%91%D7%99%D7%95%D7%AA%D7%A8.pdf.

- Shpanier, Yossi. "The Distribution of Vine Cultivation in Eretz Israel in Ancient Times according to Jewish Sources and according to the Findings of Material Culture." *Tevunot*, 2001, 119–65 (HEB).
- Shraga Ben-Ayun, Chaya. *David's Wives - Michal, Abigail, Bathsheba*. Tel Aviv: Yedioth Aharonot- Hemed (HEB), 2005.
- Shupak, Nili. *No Man Is Born Wise - Ancient Egyptian Wisdom Literature and Its Contact with Biblical Literature*. Jerusalem: The Bialik Institute (HEB), 2016.
- Silman, Naomi. *The Symbolic Significance of Wine in Jewish Culture*. Tel Aviv: Hakibbutz Hameuchad -Hillel Ben-Haim Library (HEB), 2013.
- Simanjuntak, Marudut Bernadtua. "Representation of Wisdom in the Book of Proverbs Written by Solomon." *Seltics Journal: Scope of English Language Teaching Literature and Linguistics* 3, no. 1 (June 14, 2020): 33–40. <https://doi.org/10.46918/seltics.v3i1.543>.
- Singer, Merrill. "Toward a Political-Economy of Alcoholism: The Missing Link in the Anthropology of Drinking." *Social Science & Medicine* 23, no. 2 (January 1986): 113–30. [https://doi.org/10.1016/0277-9536\(86\)90360-6](https://doi.org/10.1016/0277-9536(86)90360-6).
- Spoeltra, Joshua J. "The Function of the מִשְׁתֵּהּ in the Book of Esther." *Old Testament Essays (New Series)* 27, no. 1 (2014): 285–301.
- Steel, Louise. "A Goodly Feast ... a Cup of Mellow Wine: Feasting in Bronze Age Cyprus." *Hesperia* 73, no. 2 (January 2004): 281–300. <https://doi.org/10.2972/hesp.2004.73.2.281>.
- Steinmetz, Devora. "Vineyard, Farm, and Garden: The Drunkenness of Noah in the Context of Primeval History." *Journal of Biblical Literature* 113, no. 2 (1994): 193–207. <https://doi.org/10.2307/3266510>.
- Sternberg, Meir. "Delicate Balance in Dina Rape Story, the Biblical Story and Rhetoric of Literary Creation." *Hasafrut* 4, no. 3 (1973): 193–231 (HEB).
- . "The Biblical Story." *Hasafrut* 25 (1977): 109–50 (HEB).
- . *The Poetics of Biblical Narrative*. Bloomington: Indiana University Press, 1987.
- Stiebert, Johanna. "The Inculcation of Social Behaviour in Proverbs." *Old Testament Essays (New Series)* 17, no. 2 (2004): 282–93.
- . "The Peoples' Bible, Imbokodo and the King's Mother's Teaching of Proverbs 31." *Biblical Interpretation* 20, no. 3 (2012): 244–79. <https://doi.org/10.1163/156851512x651079a>.

- Stone, Elizabeth Caecilia, David I. Owen, and John R. Mitchell. *Adoption in Old Babylonian Nippur and the Archive of Mannum-Mešu-Liṣsur*. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1991.
- Sutzkover, Talia. "Lot and His Daughters (Gen 19:30–38). Further Literary and Stylistic Examinations." *Journal of Hebrew Scriptures* 11, no. 13 (2011): 2–11. <https://doi.org/10.5508/jhs.2011.v11.a13>.
- . "The Space and Its Meaning in the Story of Navot's Vineyard." *Beit Mikra: Booklet the Narrative of Navoth's Vineyard 1 Kings 21 60*, no. 1 (2015): 91–65 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/24430217>.
- Swiggers, P. "The Aramaic Inscription of Kilamuwa." *Orientalia* 51, no. 2 (1982): 249–53.
- Talshir, Zipora. *Biblical Literature Introductions and Studies. Textus*. Vol. 1. Jerusalem: Yad Yitzhak Ben-Zvi (HEB), 2011. <https://doi.org/10.1163/2589255x-02301002>.
- . "Synchronic and Diachronic Approaches in the Study of the Hebrew Bible: Text Criticism within the Frame of Biblical Philology." *Textus* 23, no. 1 (August 19, 2007): 1–32. <https://doi.org/10.1163/2589255x-02301002>.
- Taragn, Hagit. "Rhetoric and Prophecy: Rhetorical, Stylistic and Linguistic Aspects in Isaiah 40-66." Diss., 2006.
- Teachout, Robert Paul. "The Use of 'Wine' in the Old Testament. Reproduction of Typescript." VI-Thesis, 1979.
- Tsumura, David Toshio. *The First Book of Samuel*. Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans, 2007.
- . "Two Fold Image of Wine in Psalm 46: 4-5." *The Jewish Quarterly Review* 71, no. 3 (January 1981): 167–75. <https://doi.org/10.2307/1454390>.
- Tur-Sinai, Naftali Hertz. *Mashli Shlomo, Simple Bible*. Vol. 4/1. Jerusalem: Kiryat Sefer (HEB), 1967.
- . "Wisdom, Wiseman." In *Biblical Encyclopedia*, 3:128–38. Jerusalem: Mossad Bialik (HEB), 1965.
- Tzipor, Moshe. "Blessing of Jacob (Gen 49) in the Light of the Ancient Jewish Creation, the Ancient Translations and the Biblical Literature." Edited by Tzvi Shimon. *The Weekly Page* 1449 (HEB) (2022). <http://www1.biu.ac.il/parasha2>.
- Van Dijk, J.J.A. *La Sagesse Suméro-Accadienne, Recherches Sur Les Genres Littéraires Des Textes Sapientiaux, Avec Choix de Textes*. Leiden: E.J. Brill, 1953.

- Vatamanu, Cătălin, ed. “Vinul –Concluzia Euharistică a Ununi Simbol Eclezioologic.” In *Vinul. Dar al Lui Dumnezeu Și Euharistie a Creației*, 207–19. Moldovei și Bucovinei: Iași: Doxologia, 2015.
- Vaux, Roland Guérin de. *Daily Life in Israel during Biblical Perude*. Tel-Aviv: Ham-H’asefer (HEB), 1969.
- Vergun, Samuel. “Analogies and Parallels in the Book of Samuel.” *Beit Mikra* 97, no. 1 (1984): 182–88 (HEB). <https://www.jstor.org/stable/23504795>.
- Voelz, James W. “Multiple Signs, Levels of Meaning and Self as Text: Elements of Intertextuality.” *Semeia* 69/70 (1995): 149–64.
- Von Rad, Gerhard. *Wisdom in Israel*. Nashville: Abingdon, 1974.
- Walsh, Carey Ellen. *The Fruit of the Vine: Viticulture in Ancient Israel*. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 2000.
- Walsh, Carey Ellen. “Under the Influence: Trust and Risk in Biblical Family Drinking.” *Journal for the Study of the Old Testament* 25, no. 90 (September 2000): 13–29. <https://doi.org/10.1177/030908920002509002>.
- Weinfeld, Moshe. *From Joshua to Josiah*. Jerusalem: Magnes (HEB), 1992.
- Weingarten, Susan. “Food, Sex, and Redemption in Megillat Yehudit (the ‘Scroll of Judith’).” In *The Sword of Judith Judith Studies across the Disciplines*, edited by Henrike Lähneman and Kevin R. Brine, 97–126. Cambridge: Open Book, 2010.
- Weiss, Meir. *Readings as Intended: Collection of Articles*. 3rd ed. Jerusalem: The Bialik Institute (HEB), 1987.
- . *The Bible and Modern Literary Theory*. Jerusalem: The Bialik Institute, [5] 727, 1967.
- . “The Work of the Story in the Bible.” *Molad* 169/170 (September 1963): 402–6 (HEB). <https://www.herzog.ac.il/vtc/nis-2.pdf>.
- Welton, Rebekah. *He Is a Glutton and a Drunkard: Deviant Consumption in the Hebrew Bible*. Leiden; Boston: Brill, 2020.
- Wemyss, Nina, ed. *Soul of the Vine: Wine in Literature*. 2nd edition. California: Robert Mondavi Winery, 1990.
- Weststeijn, Johan. “Wine, Women, and Revenge in near Eastern Historiography: The Tales of Tomyris, Judith, Zenobia, and Jalila.” *Journal of near Eastern Studies* 75, no. 1 (April 2016): 91–107. <https://doi.org/10.1086/684976>.
- Wheelock, T.M. Gambaiana. “Drunk and Disorderly: A Bakhtinian Reading of the Banquet Scenes in the Book of Esther.” PhD diss., of Philosophy, Waco Taxes, Baylor University, 2009. <https://epdf.tips/drunken-and-disorderly-a-bakhtinian-reading>.

- Whitley, C.F. “A Note on Habakkuk 2:15.” *The Jewish Quarterly Review* 66, no. 3 (January 1976): 143–47. <https://doi.org/10.2307/1454022>.
- Whybray, R.N. *Wealth and Poverty in the Book of Proverbs*. Sheffield: Jsof Press, 1990.
- Wieder, Arnold A. “Ben Sira and the Praises of Wine.” *The Jewish Quarterly Review* 61, no. 2 (October 1970): 155–66. <https://doi.org/10.2307/1453431>.
- Wilson, Mark. “Do Grapes Produce Blood? A Problematic Metaphor in Biblical Texts.” *Pharos Journal of Theology* 103 (2022). https://www.pharosjot.com/uploads/7/1/6/3/7163688/article_36_vol_103_2022_unisa.pdf
- Wiseman, J. “Insight: To Your Health!” *Archaeology* 49, no. 2 (1996): 23–27.
- Wolde, Ellen van. “A Leader Led by a Lady. David and Abigail in I Samuel 25.” *Zeitschrift Für Die Alttestamentliche Wissenschaft* 114, no. 3 (January 30, 2002): 355–75. <https://doi.org/10.1515/zatw.2002.019>.
- . “Intertextuality: Ruth in Dialogue with Tamar.” In *A Feminist Companion to Reading the Bible: Approaches, Methods and Strategies*, edited by Athalya Brenner-Idan and Carole Fontaine. Sheffield, England: Sheffield Academic Press, 1997.
- Wyatt, Nicholas. “Handbook of Ugaritic Studies.” In “*The Story of Aqhat*,” *Handbuch Der Orientalistik. Erste Abteilung, Nahe Und Der Mittlere Osten 39. Bd.*, 234–58. Leiden: Brill, 1999.
- Yasif, Eli. *The Story of the Hebrew People and Its History*. Jerusalem: The Biyalik Institute (HEB), 1994.
- Yasur-Landau, Asaf, and Inbal Semet. “Migration, Trade and Variation in Middle Bronze Age Drinking Traditions.” *Michmanim* 24 (September 2013): 7–18 (HEB).
- Yoder, Christine R., and Patrick D. Miller. *Abingdon Old Testament Commentaries*. Nashville: Abingdon Press, 2009.
- Yogev, Jonathan. *The Rephaim Sons of the Gods*. Vol. 121, Series: Culture and History of the Ancient Near East. E-book: Brill, 2021. <https://brill.com/view/title/39554?language=en>.
- Yogev, Jonathan, and Shamir Yona. “Visual Poetry in the Ugaritic Tablet KTU 1.4.” *Journal of the Ancient Near Eastern Society* 33 (2018): 203–10.
- Zabán Bálint Károly. *The Pillar Function of the Speeches of Wisdom: Proverbs 1:20-33, 8:1-36, and 9:1-6 in the Structural Framework of Proverbs 1-9*. Berlin: De Gruyter, 2012.
- Zaidel, Moshe. “From the Birth of Book of Proverbs in the Mouth of Isaiah.” In *Moshe Seidel*,

- Biblical Studies*, 98–108. Jerusalem: Rabbi Kook Institute (HEB), 1998.
- Zakovitch, Yair. “‘Who Has Woe, Who Has Sorrow?’- Proverbs 23: 29-35: Warning Wise Men against Drinking Wine?” In *A Variety of Opinions and Views in Israeli Culture 9*, edited by Dror Kerem, 52–36. Jerusalem: Ministry of Education (HEB), 1999.
- . *An Introduction to Inner-Biblical Interpretation. A Variety of Opinions and Views in Israeli Culture 9*. Even-Yehuda: Reches (HEB), 1992.
- . *Jacob Unexpected Patriarch*. Ann Arbor, Michigan (HEB): New Haven Yale University, 2014.
- . *On Three and Four: The Literary Model Three-Four in the Bible*. Jerusalem: Hebrew University (HEB), 1979.
- . *Through the Looking Glass, Reflection Stories in the Bible*. 2nd ed. Tel-Aviv: Hillel Ben Haim Library-Hakibbutz Hameuchad. Kotar (HEB), 2001. <https://kotar-cet-ac-il.eu1.proxy.openathens.net/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=50427614#6.20.6.default>.
- Zamir, Eli. “‘Your Brother Came Deceitfully and Took Your Blessing’ (Genesis 27), the Analogy in the Bible.” *Hemdat* 4 (2003): 13–27 (HEB). <https://www.hemdat.ac.il/wp-content/uploads/2019/09/%D7%97%D7%9E%D7%93%D7%A2%D7%AA-%D7%93.pdf>.
- Zand, Efraim. *Structures and Meaning in the Biblical Story*. Haifa: Sha’an-an-Religious Academic College of Education (HEB), 2016. Kotar.
- Zeron, Alexander. “Abram’s Three Hundred and Eighteen Retainers (Gen. 14).” *Tarbiz* 52, no. 1 (1982): 129–32 (HEB). <http://www.jstor.com/stable/23595644>.
- Zsengellér, József. “A Bible’s Digest – the Book of Judith as a Hermeneutical Composition.” In *Weisheit Als Lebensgrundlage - Festschrift Für Friedrich v. Reiterer Zum 65. Geburtstag. Deuterocanonical and Cognate Literature Studies Vol. 15*, edited by Karin Schöpflin, Johannes Friedrich Diehl, and Renate Egger-Wenzel, 451–86. Salzburg: De Gruyter, 2012.